

A

NAGY-KÁROLYI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1901. május hó 1-én

NAGY-KÁROLYBAN TARTOTT

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

23

MÁTÉSZALKA,
NYOMATOTT WEISZ ANTAL KÖNYVNYOMDÁJÁBAN
1901.

A nagy-károlyi ev. ref. egyházmegye
1901. május hó 1-én Nagy-Károlyban tartott közgyűlésének

JEGYZŐKÖNYVE.

JELLEN VOLTAK:

Segesváry József esperes, **Domahidy Elemér**
e. m. gondnok mint elnökök.

Ujlaky Gábor

Lövey Pál

Vityi Bertalan

Uray József

Korán János

Berey József egyházi,

Dienes Lajos

Szintay István

Kacsó Károly világi

t a n á c s b i r á k.

Lelkészek: Asztalos György nagy-károlyi, Szabó Gusztáv szamoszegi, Nagy Károly dengelegi, Veress Imre irinyi, Havas Gyula börvelyi, Kincses István mátészalkai, Tukacs Lajos nyír-megyesi, Takács Ferencz szaniszlói, Rác Elek kis-majtényi, Tukacs Albert mérki, Csighy István kr.-sz.-miklósi, Szabó Lajos domahidai.

Egyházak képviselői: Ifj. Csökör Sándor gondnok nagy-károlyi, Bereczki Zsigmond gondnok szaniszlói, Bártha György gondnok berei, Tomori Szabó Sámuel főgondnok mátészalkai, Molnár Bálint gondnok nagy-ecsed, Veress Ferencz, Uray Károly domahidai, Vakares Lajos, Csáky Sándor gondnokok börvelyi, Veress András, Papp László gondnokok mérki, Nagy Ferencz tanító irinyi, Makai János tanító géresi egyházak részéről.

Tanító kar részéről: Lukács Mihály és Tötös János nagy-károlyi tanítók.

Ezen kívül számos hallgatók.

Esperes ur buzgó imádsága után, egyházmegyei gondnok ur gyűlésünkön a megjelenteket szívélyesen üdvözölvén: a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

1. Esperes ur jelenti, hogy Földváry Sándor és Ilosvay Aladár tanácsbíró urak, akadályoztatásuk miatt a gyűlésen meg nem jelenhettek. Sajnos tudomásul vétetik.

2. Képviselők megbízó levelei
Levéltárba tétetnek.

3. Olvastatott következő esperesi jelentés.

Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés!

Az egyházlátogatást múlt ápril hóban a körlelkészek társaságában mindenütt személyesen bevégezvén, egyházmegyénknek az 1900. évi valláserkölcsei és anyagi állapotát feltűntető jelentéseket van szerencsém a következőkben betérjeszteni.

I. Vallás-erkölcsi állapot:

A közönséges istentisztelet gyakorlása egyházmegyénkben általában megnyugtató. Ünnepnapokon és vasárnap délelőtt egyházmegyénk minden egyházában hitelveink szerinti egyházi beszédek tartatnak; Vasárnap délutánokon 7 egyházban kátémagyarázat, 9-ben biblia magyarázat, 15 egyházban e kettő felváltva, 4-ben pedig egyszerű imádság.

Köznapi reggelenként mindennap tartatik istentisztelet: 26 egyházban hetenként csak egyszer, kétszer 2 egyházban csak bűnbánati héten 7 egyházban, csak naponként délután 5 egyházban, csak egyszer egy héten 2 egyházban; bűnbánati héten azokban mindenütt. Biblia magyarázat köznapiokon seholsem tartatik.

Konfirmációi oktatás a törvényszerű előkészítés mellett minden évben tartatik 33 egyházban, csak minden második évben 2 egyházban s abban minden 12 évet betöltött gyermek részesül.

Urvacsoráztak egész éven át összesen: 35138-an. Betegekhez vitétik amikor ohajtják 34 helyen, csak Urvacsora osztáskor 1 helyen.

Az egyházi szertartások közül: a keresztelest, temetést, esketést nem mellőzte senki 3—4 egyházban, mellőzték felekezetenküliek 1 egyházban.

Nazarénusok nincsennek.

Baptisták nincsennek.

Felekezetnélküliek nincsennek 34 egyházban; vannak 6-an 1 egyházban.

Viszálkodó házások száma az egyházmegyében 19 pár.

Vadházások száma az egyházmegyében 64 pár.

Szegényekről gondoskodás rendszeresen sehol sem történik, mert vagy nincsennek könyöradományra szorult szegények, vagy a netalán létezőkről a község gondoskodik.

Tandij elengedésben részesül: Berében, Nyir-Megyesen, N.-Ecseden minden szegény gyermek. Mátészalkán 12., Mérken 3., Körtvélyesen 12., Endréden 3., Gencsen 15., Dobrán 15., K.-Majtényban 8., Domahidán 4., Kaplonyban 3., Nagy-Károlyban 80., Szaniszlón pedig tandij nincs.

(Ruhával) Könyvel ellátott több szegény gyermek; Gencsen 20 kor. Börvelyben 10 kor. Nagy-Károlyban 57 kor. 96 fillért.

II. Az egyházak külélete:

1. A presbyterek száma mindenütt a népesség arányában a törvénynek megfelelő összesen 417.

2. A presbyteri ülések jegyzőkönyveit rendszeren a tanító, vagy a hol több van azok egyike vezeti.

3. Az egyházközségi közgyűlés szervezve van: Nagy-Károlyban 72 taggal. Mátészalkán 56 taggal. Szamosszegen 40 taggal. A többi egyházakban az összes választásra jogosult egyháztagok alkotják.

4. Az anykönyvek jó állapotban vannak általában mindenütt.

5. Körleveles jegyzőkönyv — régibb — van minden egyházban, 16 év óta azonban az esperesi körlevelek minden egyházban sokszorosított példányban postán küldetvén, azok megtartatnak évről évre mindenütt.

6. Lelkészi napló és postakönyv van minden egyházban.

7. Az egyházi levéltár rendezve van 25 egyházban, nincs rendezve 10 egyházban.

8. Egyházi leltár, vagyonkönyv van, leltár van mindenütt 3 helyen változással.

9. Az ingatlanok telekkönyvezve vannak 31 egyházban, nincsennek egészen 4-ben.

10. A számadás rendelet szerint vezettetik mindenütt.

11. Megvizsgáltatott: a presbyterium által 32 egyházban, még nem volt megvizsgálva 3 egyházban.

12. A számadások eredménye.

Összes bevétel:

Összes kiadás:

13. A belhivatalnokok ki vannak fizetve 21 egyházban, nincsennek egészen 14 egyházban.

14. A közadók, egyházmegyei és kerületei illetékek kivannak fizetve 30 egyházban, nincsennek kifizetve 5 egyházban.

15. Az egyházi adókules: osztályadó 34 egyházban, párbér 1 egyházban.

16. Fedezi a szükségletet 20 egyházban, nem fedezi 15-ben.

17. A templom jó állapotban van 20 egyházban, kielégítő de javításra vár 15 egyházban.

18. Az iskola állapota jó 2 egyházban, kielégítő 4 egyházban, javításra vár 8 egyházban, 2 egyházban állami iskola épület van.

19. A lelkészlak állapota jó 22 egyházban, türhető 6 egyházban, javítást igénylő 7 egyházban.

20. Az épületek biztosítva vannak mind a 35 egyházban.

21. A temető 32 egyházban az egyházé, 1 egyházban a lelkészé, 1-ben a lelkészé és tanítóé, 1-ben a községé, kerítve és befásítva van 25, nincs 9 egyházban.

22. Újépitkezés történt 6 egyházban 66674 kor. 40 fil. költséggel.

23. Az épületek fentartására fordított 11315 „ 99 „

Összesen: 77990 kor. 39 fil.

III. Népiskolai adatok.

1. Tankötelesek 6—12 évig az egész egyházmegyében:	4602
Ezek közül iskolába jár	4037
Az iskolát elhagyta	194
Iskolázatlan	371
2. Tankötelesek 13—15 évig összesen	1226
Iskolába jár 13—15 évig összesen	893
Nem jár 13—15 évig összesen	333
3. Konfirmáltak száma	686

IV. Népmozgalmi adatok.

1. Született törvényes az egész egyházmegyében összesen	1440
2. Született törvénytelen az egész egyházmegyében „	126
3. Áttért hozzánk	4
4. Szapórodási alap	1570
5. Meghalt	982

6. Kitért az egész egyházmegyében összesen 12
7. Fogyási alap az egész egyházmegyében összesen . . . 994
8. Szaporodás tehát az 1900. évben összesen 576 lélek.
9. Népeség az 1900. évben 31880 lélek.
10. Házasságra lépett: tiszta 265, vegyes 33 pár, összesen 298 pár.
11. Vegyes házasságkötésnél gyermekeire nézve javunkra megegyezett
2 pár, kárunkra 4 pár.

Ezeknek előre bocsátása után áttérek az egyházmegyében mult év folyamán történt építkezések és kegyes adományok részletes kimutatására.

A.) Építés és javítás történt:

1. *Nagy-Doboson*, új iskola épült . . . 4800 kor. — fil.
költséggel.
A többi épületek fentartására fordított 119 „ 56 „
2. *Viikán*, az épületek fentartására fordított 120 „ — „
3. *Olcsván*, „ „ „ 300 „ — „
4. *Apátiban*, „ „ „ 144 „ 28 „
5. *Szamosszezen* „ „ „ 370 „ — „
6. *Ó-Pályiban*, „ „ „ 120 „ — „
7. *Parasznyán*, „ „ „ 253 „ 32 „
8. *Paposon*, „ „ „ 395 „ 18 „
9. *Jármiban*, „ „ „ 89 „ 92 „
10. *Mátészalkán*, „ „ „ 515 „ 78 „
11. *Hodászon*, „ „ „ 30 „ — „
12. *Nyir-Megyesen*, „ „ „ 300 „ — „
13. *Kántor-Jánosiban*, az ó iskola ujja épít-
tetett s érczfedéllel ellátatott . . . 2400 „ — „
költséggel.
A lelkeszi lakon pedig új istálló építtetett 300 „ — „
költséggel.
14. *Gebén*, épület javításra fordított . . . 61 „ 66 „
2 iskola terem és tanítói lakás építtetett 6000 „ — „
költséggel.
15. *Fábiánházán*, épületek fentartására . . . 135 „ 88 „
fordított.
16. *Nagy-Ecsed*, „ „ „ 300 „ — „
17. *Mérken*, új templom épült . . . 20000 „ — „
költséggel.
Épületek javítására fordított . . . 360 „ — „

18. <i>Berében,</i>	107	kor.	80	fil.
19. <i>Csomaközön,</i> új lécz-kerítés és javításra	162	„	—	„
20. <i>Szaniszlón,</i> épületek fentartására	138	„	—	„
21. <i>Érkörtvélyesen,</i> új torony, harang, torony- óra és új tanterem építtetett	10654	„	75	„
Többi épületek javítására fordított	120	„	—	„
22. <i>Ér-Endréden,</i> a parókhia renováltatott	1207	„	52	„
költséggel.				
23. <i>Dengelegen,</i> épület fentartására	102	„	56	„
24. <i>Jrinyben,</i> épületek fentartására	129	„	32	„
25. <i>Gencsen,</i>	556	„	80	„
26. <i>Szent-Miklóson,</i>	70	„	—	„
27. <i>Király-Darócson,</i>	200	„	—	„
28. <i>Géresen,</i>	80	„	—	„
29. <i>Dobrán,</i> a templom horgony. vaslemezzel	2000	„	—	„
költséggel.				
30. <i>Á.-Majtényben,</i> épületek javítására	150	„	—	„
31. <i>Domahidán,</i>	64	„	—	„
32. <i>Kaplonyban,</i>	180	„	—	„
33. <i>Ilken,</i>	60	„	—	„
34. <i>Börvelyben,</i>	200	„	—	„
35. <i>Nagykárolyban,</i> ojonnan épült leányis- kola két tanteremmel és tanítói lakással	22320	„	40	„
kiadással.				
A lelkészlak előtt vasrács kerítés	200	„	—	„
költséggel.				
A többi épületek fentartására fordított	1171	„	36	„
Összes építkezési költség az 1900. évben	77990	kor.	09	fil.

Kegyes adományok.

1. *Ó.-Apátiban,* Özv. Kósa Dánielné lelkész nő az
egyháznak adott 10 kor. — fil.
Ugyanott karácsony estéjén éneklő férfiak
adománya 5 „ 60 „
Ugyanott néhai Vavrek Jakabné hagyománya 600 „ — „
2. *Szamoszegen,* Özv. Paragh Mózesné sz. Arday
Zsuzsánna ajándékozott egy nagy tiszta ezüst
aranyozott urasztali poharat és egy 26 cm. át-
méretű aranyozott ezüst tálat kenyérosztáshoz

együtt, értékben	250	kor.	—	fil.
3. <i>Paposon</i> , Maticsák Pálné egy veres színű urasztali abroszt.				
4. <i>Jármiban</i> , az 1863. évben templom építésre felvett adóság törlesztésére több egyháztags mely összegben adományozott Kulín Ferencz tiszánánai gyógyszerész 40 koronát.	348	„	96	„
5. <i>Mátészalkán</i> , templomkerítés alapjára gyűlt melyhez nagyobb adományokkal járultak Kerekes Ignác 40 koronát, Kincses István lelkes 30 koronát. Mándi Ferencz 20 koronát, Hóhe Vilmos 12 koronát, id. Kádár István és neje, Tom. Szabó Ferencz 10—10 koronát. Ugyanott szegény alapra Kincses Pista és Ilonka	364	„	—	„
6. <i>Gébén</i> . Herczeg Odeschalkhi Gyuláné, gróf Dégenfeld Schomberg Anna iskolai czélokra 600 koronát készpénzt, és 3800 []-öl belső telket épületekkel együtt mintegy 8000 korona értékben, összesen	8600	„	—	„
7. <i>N.-Ecseden</i> , urasztali és szószéki bársony takaróra és orgona alapra gyűlt mintegy	700	„	—	„
8. <i>Mérken</i> . több egyháztags az egyház javára adakozott összesen	237	„	—	„
9. <i>Szaniszlón</i> , Madarász Sándorné és Eszenyi Lászlóné diszes szószéket és koronát készítettek, értékben	400	„	—	„
Ugyanott Tóth Lajos a templomi szószék és karzatok befestéseért	110	„	—	„
Ugyanott Varga József 2 drb. számtartó táblakészítéseért	24	„	—	„
Ugyanott Matkó Terézia végrendeletileg 200 koronát hagyományozott, melyből 100 kor. az örökösök által befizettetett	100	„	—	„
10. <i>Ér-Endréden</i> , néhai Mezei István az egyháznak Az ér-endrédi dalárda	30	„	—	„
11. <i>Gencsen</i> , néhai Gyene István az egyháznak iskolai czélokra hagyományozott végrendeletileg 11 köblös földet.	23	„	—	„
12. <i>Géresen</i> , Özv. Veligdán Györgyné gör. kath. nő				

az egyháznak hagyományozott	100 kor. — fil.
13. <i>Domahidán</i> , Domahidy Sándorné urhölgy, férjének súlyos betegségből lett szerencsés felgyógyulása emlékére Isten iránti hálája jeléül alapítványt tett, melynek kamatja vagy jövedelme az egyház szükségére fordítandó. Ugyanott Domahidy Elemérné sz. Ujfalusy Amadil urnő egy aranyozott ezüst urasztali kelyhet adományozott az egyháznak, 160 korona értékben	200 „ — „ 160 „ — „
14. <i>Kaplonyban</i> , id. Budai Sándor 3 korona 20 fil. Szabó Menyhért lelkész egy keresztelő tálat 2 korona 40 fil. értékben összesen . . .	5 „ 60 „
15. <i>Nagykárolyban</i> , a kereskedelmi bank adott .	10 „ — „
Ugyanott a központi takarékpénztár adott .	10 „ — „
özv. Szabó Mihályné hagyományozott . .	60 „ — „
Kegyes adományok összege 1900-ban: . .	12358 kor. 16 fil.

Ezen statisztikai számadatoknak előterjesztése után fölemlitem még a belhivatalnoki karban az 1900. év folyamán előfordult változásokat.

Mint új tagok léptek be a tanítói karba.

1. *Ér-Endréden*, Daróczi Pál helyettes kántortanító és Csurka Julia nőtanító.
2. *Nagy-Ecseden*, mint ideiglenes kántortanító Molnár József és ugyanily minőségben Juhos Lajos leány tanítóul.
3. *Géresen*, Cseh Olga okleveles tanítónő.
4. *Dobrán*, Becsky Hedvig okl. tanítónő.
5. *Gebén*, Kormány Miklós okl. kántortanító.
6. *Nagy-Károlyban*, Lenkey Lajos kisebb fitanító.
7. *Gencsen*, Nagy Erzsébet okl. tanítónő.
8. *Parasznyán*, Király Pál segédtanító a lelkész mellett.
9. *Király-Daróczon*, László Béla ideiglenes kántortanító.

Lemondott Szaniszlóról Jánky Viktor.

Örömmel jelenthetem, hogy a lefolyt egyházi évben sem a lelkész, sem a tanítói karban — Istennek hála — halálozás nem történt.

Mint időközű intézkedést szükségesnek tartom bejelenteni a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlésnek, miszerint az egyházmegyei tanügyi bizottságnak Nagy-Károlyban 1900. deczember 10-én tartott ülése

2-ik számú határozata alapján, a nagytiszteletű e. m. közgyűlés jóváhagyása reményében, az iskolalátogatók egyházmegyeileg kinevezett tagok közt saját kívánatukra következő megcseréléseket s illetve a megüresedett helyekre új tagok kinevezését eszközöltem a tanítói tagokra nézve.

1. Szabó Lajos volt n.-ecsed-i fitanító lelkeszsze választatása folytán a III-ik körbe Tóth Imre mátészalkai kisebb fitanítót neveztem ki.

2. Szoboszlai Pál mátészalkai nagyobb fitanítót az I-ső körből a II-ikba viszont Nagy Sándor olesvai tanítót a III-dikből az I-sőbe helyeztem át.

3. A IV-ik körből eltávozott Szentgyörgyi Gábor helyére Nagy Ferencz irinyi tanítót helyettesítettem.

Midőn ezt helybenhagyás vagy esetleg újabb intézkedés végett bejelentem, egyszersmind csatolom a fentebb hivatolt tanügyi bizottsági jegyzőkönyvet.

Ezenkívül jelentem, hogy a szatmári felsőbb leányiskola javára egyházmegyeileg elrendelt gyűjtés eredménye *507 korona 78 fillért* tesz, mely összeghez járultak: Apáti 16 kor. Bere 7 kor. Börvely 26 kor. 80 fil. Csomaköz 2 kor. 40 fil. Darócz 16 kor. Dengeleg 4 kor. Nagy-Dobos 20 kor. Domahida 5 kor. 16 fil. Nagy-Ecsed 52 kor. 84 fil. Fábiánháza 16 kor. 90 fil. Gebe 16 kor. 90 fil. Gencs 15 kor. 70 fil. Géres 17 kor. 70 fil. Hodász 10 kor. 20 fil. Iriny 11 kor. 96 fil. Kaplony 10 kor. 06 fil. Nagy-Károly 24 kor. 80 fil. ugyanott Domahidy Elemér 10 kor. Körtevényes 25 kor. Olesva 20 kor. Ó-Pályi 6 kor. Papos 4 kor. Parasznya 2 kor. 80 fil. Mátészalka 24 kor. Szamoszeg 28 kor. Szaniszló 7 kor. Kraszna-Szentmiklós 6 kor. Kis-Majtény 12 kor. Nyir-Megyes 26 kor. 34 fil. Mérk 13 kor. 96 fil. Kántor-Jánosi 23 kor. 80 fil. Jármi 2 kor. 46 fil. Vitka 22 kor. **Összesen 507 kor. 78 fil.** Utólagosan Ér-Endréd 18 kor. Mindössze **525 kor. 78 fillér.**

Nem gyűjtött e célra két egyház, u. m. *Jlk*, hol a gyűjtést egyenesen megtagadták az előjárók és *Dobra*, hol a lelkész súlyos szembaja s e miatti távolléte miatt maradt el a gyűjtés, de amely hiánynak pótlása jövő évre megígértetett.

Tekintve, hogy a könyöradomány gyűjtés templom építésre kéregetők által — daczára az ily és ehhez hasonló célokra létesült orsz. egyházi közalapnak — még ma is divatban van és sehol el nem tiltatik, sőt az évenként megjelenő több rendbeli ily kéregetők tetemes könyöradományt visznek el egyházmegyénk egyházaiból, érthetetlen egyszersmind lelketlen dolog, hogy lehet oly egyház, mely a szatmári felsőbb leányiskola fentartása és segélyezésére az egyházkerület által is

erkölcsileg kötelezett egyházmegyénket azzal szégyenítse meg, hogy e célra még az adománygyűjtést is nem hogy teljes buzgalommal eszközölné, de azt egyenesen megtagadja.

Kérem azért a nagytiszteletű e. m. közgyűlést, hogy az ilki egyházat, mely a közalaphoz, kezdetétől fogva oly csekély összeggel járul évenként, mely népességével arányban épen nincs s alig néhány krral. haladja meg, a parasznyai egyház évi járulékát, ezen szűkkeblűségeért jegyzőkönyvileg megróvni méltóztassék.

Végül két fontos dologra hívom még fel a mélyen tisztelt közgyűlés figyelmét.

1. Egyik a vegyes házasságkötéseknél más felekezetek lelkészei által gyakorlott s napjainkban előtérbe lépő lélekhalászatra, mely ellen a védekezést meg nem tenni, hovatovább mindinkább károssá és veszélyessé válik egyházunkra nézve.

2. Másik az italmérési helyiségeknek vagy koresmáknak sok egyházban épen a templom és iskolához a törvény által meg nem engedett közelségben történt elhelyezése, melylyel szemben bátor vagyok azon indítványt terjeszteni elő, sőt tekintve az ügy sürgősségét, e tárgyban határozati javaslatot terjeszteni be, hogy kerestessék meg a főisp. egyházkerület útján a Mélt. Konvent, miszerint magát az illetékes miniszter urral érintkezésbe tévén, oly miniszteri rendelet kibocsátását eszközölje ki, mely az 1888. XXXV. törvénycikk 9. §-ának érvényt szerezzen, utasítván az illetékes közig. hatóságokat, miszerint az ily templomhoz és iskolához botrányos közelségben levő italmérési helyiségeket egyenesen, minden perlekedés nélkül zárassák be, miután tapasztalat szerint a lelkész és sok helyen a presbytérium is hasztalan emel panaszt e tárgyban, mert perlekedésnek tévén ki magát, az illető italmérő a haszonvágy által indítatva, mindent elkövet, hogy a lelkész törekvését s az idézett törvény érvényességét megghiúsítsa.

Határozati javaslatomat mellékelve, mély tisztelettel vagyok

Nagy-Károly, 1901. május 1-én.

A nagytiszteletű e. m. közgyűlésnek

alázatos szolgája

Segesvári József,
esperes.

Esperes úr évi jelentése, egész terjedelmében tudomásul vétetik, s a tanítói karban ez év folyamán történt változások e. megyei közgyűlésünk által is megerősíttetnek, s a megvá-

lasztott új tanítók és tanítónők egyházmegyénkbe bekebeleztetnek.

Egyszersmind jóváhagyólag veszi tudomásul e. megyei közgyűlésünk, Esperes urnak, a tanügyi bizottságnak Nagy-Károlyban, 1900. év deczember 10-én tartott ülésének 2. sz. alatt hozott határozata alapján, az egyházmegyeileg kinevezett iskolai látogatók között saját kívánatukra történt megcseréléseket.

Ez év folytán történt kegyes adományok és adakozók nevei egyházmegyei közgyűlésünk méltányló elismerése mellett vétetik jegyzőkönyvbe.

A kegyes adományozók között méltó kegyeletes elismerés mellett emeli ki az esperesi jelentés herczeg Odeschalkhi Gyuláné sz. Gróf Dégenfeld Schomberg Ilona Ő méltóságának a gebei egyház iskolájára, készpénzben és ingatlan birtokban iskolai czélokra ujabban tett kegyes alapítványát. Ugyanazért egyházmegyei közgyűlésünk felkéri az e. m. elnökséget, hogy a főrangú kegyes alapító s adakozó iránt a vallás és népnevelés oltárára tett áldozatjáért egyházmegyénk hálás érzelmeit hozzá felterjesztendő nyilatkozatában is fejezze ki.

4. Esperes ur évi jelentésében tudomására hozza e. megyei közgyűlésünknek, hogy a szatmári felsőbb leány iskola javára a múlt gyűlés 7. sz. a. elrendelt házankénti gyűjtés eredménye 525 korona 78 fil. tett. Csupán két egyházban nem történt gyűjtés u. m. a dobrai és ilki egyházban. Az előbb említett egyházban a lelkész súlyos szembetegsége ebből kifolyó hosszabb távolléte miatt a gyűjtést nem eszközölhette, azonban e hiánynak pótlása jövő évre megígértetett. Az ilki egyházban pedig a gyűjtést az egyházi előljárók egyenesen megtagadták.

Tekintve, hogy a könyör adomány gyűjtés — a közalap megállapítása vagy fennállása óta is — templom építő szegény egyházak által ma is folytonosan gyakoroltatik, s az egyes egyházainkat megkereső szegényebb egyházunk küldöttei, jelentékeny adományt visznek el egyházmegyénk egyházaiból; érthetetlen, egyszersmind lelketlen dolog, hogy lehet oly egyház, mely a szatmári felsőbb leány iskola fentartása s segélyezésére, az egyházkerület által is erkölcsileg kötelezett egyházmegyénket, azzal szégyenítse meg, hogy e magasztos czélra még az adomány gyűjtést nem hogy teljes buzgalommal eszközölné, hanem azt egyenesen megtagadja. Ehez járul az ilki egyház azon szükkeblősége is hogy az org. közalaphoz is oly csekély összeggel járul évenként, hogy a nállánál sokkal kisebb népességű s vagyoni erejű parasznyai kised

egyháznál is alig néhány krral fizet többet: kéri ezért Esperes ur, hogy az ilki egyházat ezen szükkeblőségeért egyházmegyei közgyűlésünk jegyzőkönyvileg megróni méltóztassék, s az ilki egyház iránt roszalását fejezné ki.

Egyházmegyei közgyűlésünk midőn örvendetes tudomásul veszi Esperes urnak e tárgyban történt jelentését: méltó visszatetszéssel értesül az ilki egyháznak, ezen semmi körülmények által ki nem menthető szükkeblőségéről, a magasabb eszmék s ez egyetemes egyház iránt tanusított önző hidegségéről s érzéktelenségéről. Ugyan azért midőn egyházmegyei közgyűlésünk az ilki egyházi előjáróságot jegyzőkönyvileg megróvjá: egyszersmind a szatmári evang. ref. felsőbb leány iskola részére a nevezett egyházat a lélekszám után 2 fillér megfizetésére elkötelezi.

5. Esperes ur jelentéséből kifolyólag következő határozati javaslatot terjeszti e. m. közgyűlésünk elé:

Mondja ki e. m. közgyűlésünk, miszerint tekintettel arra, hogy az esperesi jelentésből, tudomására jutott annak, hogy az új italmérési helyiségek az 1888. XXXV-ik törvényczikk ellenére egyházmegyénkben több helyen, valószínűleg más egyházmegyékben is, a templom és iskolához meg nem engedett közelségben lettek felállítva.

Tekintettel arra, hogy ez a tény, úgy a templomba járóknak, mint az iskola növendékeinek botránkozást és rosz példát nyújt.

Tekintettel végre, hogy az ellen sem a lelkész, sem az előjárók fel nem léphetnek, a nélkül, hogy az illető italmérővel perbe ne keveredjenek, ki aztán haszonvágy által indítva mindent elkövet, hogy a lelkész törekvését, s az idézett törvény érvényesülését meghiúsítsa:

Egyházmegyei közgyűlésünk tisztelettel felkéri a főtitzt. egyházkerületi közgyűlést, miszerint ez ügyet a Méltóságos Konventhez terjeszsze fel, oly czélból, hogy az magát az illetékes miniszter ur Ő nagyméltóságával érintkezésbe tévén, oly miniszteri rendelet kibocsátását eszközölje ki, mely az 1888. XXXV. tv.-czikk 9. §-ának érvényt szerezzen, utasítván az illetékes közigazgatási hatóságokat, miszerint a templomhoz és iskolához botrányos közelségben lévő italmérési helyiségeket egyenesen minden perlekedés nélkül zárják be.

Esperes ur határozati javaslata e. m. közgyűlésünk által egész terjedelmében elfogadtatik, s a főtitzt. egyházkerületre felterjesztetik, mert:

Az 1888-ik évi törvény italmérési helyiségekre nézve tabula rasát csinált, a mennyiben az állam, az italmérési jog-

gal együtt nem vette át a régi italmérési helyiséget is, hanem azok a közbirtokosság által vagy eladattak, vagy kulturális célokra, iskoláknak kisdóvodáknak ajándékoztattak.

Előnyt nyújt ugyan a törvény az italmérési engedély megadásánál oly helyiségeknek, a hol az előtt is italmérés volt, de miután ugyan ezen törvény különös gondot kíván fordítani arra, hogy az italmérési helyiségek, a templomhoz, az iskolához, kórházakhoz távol, lehetőleg más utcán állításának fel: tehát előnyt, magától érthetőleg, csak is az oly régi italmérési helyiségeknek akarta biztosítani, melyek ama feltételeknek, hogy a középületektől távol legyenek megfelelnek, mert oly törvény mely egyik helyen megengedje a kóros-máknak azok közelében való felállítását, másik helyen pedig, t. i. az egészen új italmérési helyiségeknél ne engedje meg: valóságos képtelenség s a törvény azon czélzatának, hogy a botrányok a mondott épületek szomszédságában mindenütt elkerültesse, egy általában nem felelne meg.

Ugyan azért a törvény tilalma nem csak ez új, hanem a régibb italmérési helyiségekre is kiterjesztendő lévén, e tekintetben egyenlő eljárás alá kell hogy essenek.

6. Esperes ur jelenti, hogy rendes államsegélyért 16 egyház, 9 lelkész, s 11 tanító adta be e: megyei közgyűlésünkhöz kérvényét.

A benyújtott kérvények megvizsgálására s véleményadásra bizottság neveztetik, bizottság tagjaiul Havas Gyula, Szabó Gusztáv, elnökül Szintay István neveztetnek ki.

7. Egyházkerületi képviselőkül az 1901-ik évre:

Egyházi részről Ujlaky Gábor e. megyei tanácsbíró és jegyző, világi részről Domahidy István urak választatnak el, s részükre a megbízó levél jelen gyűlés jegyzőkönyvi számában kiadatik.

8. Időszaki tanács tagjaiul:

Ujlaky Gábor, Lövey Pál, Földváry Sándor rendes, Uray József, Berey József, Dienes Lajos póttagokul megválasztatnak.

9 Az 1901. nov. 14-én tartott e. ker. gyűlés jegyzőkönyvének 263. sz. alatti határozatában, felhívja az egyházmegyéket, hogy a csonka és kegyeleti évekre nézve terjeszszék fel, az érvényben lévő törvényes gyakorlatot.

Egyházmegyei közgyűlésünk, következőkben terjeszti fel a f. t. egyházkerülethez, a kegyeleti évre nézve, egyházmegyénkben fennálló törvényes gyakorlatot.

A lelkész halálától a következő április 24-ikéig szolgálati vagy csonka év, az azután következő egyházi, azaz április 24-ikétől, a következő április 24-ikéig kegyeleti év.

A csonka vagy szolgálati évben, minden jövedelem így a palást díj is az elhalt lelkész családját, azaz annak özvegyét és árváját illetik, ezen csonka vagy szolgálati évben az egyházat lelkészi szolgálattal elláttatni, a meghalt lelkész hátra maradt családja tartozik.

A kegyeleti évben ha az elhalt lelkésznek özvegye, árvája van a jövedelem $\frac{2}{3}$ része az özvegyet, $\frac{1}{3}$ része pedig a szolgáló lelkészt illeti.

A kisebb jövedelmű egyházakban, ha özvegy vagy árva maradt a lelkészjövedelem $\frac{1}{2}$ része ezeket, másik fele része a szolgáló lelkészt illeti.

Ha sem özvegy, sem árva nincs, az őket különben illető jövedelemrészt, az e. megyei gyámintézet élvezi.

A földek haszon élvezete pedig a következő:

Az őszi vetés a kegyeleti évben egészen az özvegy vagy árva családot illeti, a többi földek haszon élvezete pedig azon arányban a mint a kegyeleti évben a szolgáló lelkész és özvegy árva család közt megoszlik.

Mínthogy pedig ezen kegyeleti évben az ugar földeknek használata — a szerint a mint a lelkészi jövedelem megoszlik — még az árva lelkész családot illeti, így az ugar földet is a neki eső részben az özvegy árva család élvezi, azon őszön ugyan csak ezen család veti, s a következő évben az általa elvetett ugar föld őszi termését, az özvegy vagy árva család aratja le.

10. Targyaltatott a róm. és gör. kath. lelkészeknek azon eljárásuk miszerint a vegyes házasságok kötésénél, minden befolyásukat felhasználják, hogy az egybekelendő házas felek, az illető polgári hatóság előtt, írásbeli kötelező nyilatkozatot adjanak, hogy születendő gyermekeiket a római vagy gör. kath. vallásban fogják nevelni. Ezen célból az egybekelendő vegyes párokat említett felekezetek lelkészei magok elé idézik, s őket az egyházi áldásnak a gyónás és áldozattóli eltiltásnak büntetésével fenyegetik, ha mind két nemű gyermekeiket a római vagy görög egyház tagjaiul előre el nem kötelezik. Ezen törvényellenes lélekhalásza-

tukkal oda kényszerítik az egybekelendő vegyes házastársakat, hogy engedve a rábeszélésnek és fenyegetésnek, születendő mind két nemű gyermekeiket egyházunk kárára a római vagy görög vallás felekezet számára elkötelezik.

Egyházmegyei közgyűlésünk, a kebelbeli egyházak lelkészeinek, a róm. és gör. kath. lelkészekhez hasonló eljárást, hogy t. i. a törvény által engedett polgári jogok gyakorlásáért hivaikat egyházi fegyelemmel sújtsák — nem ajánlhat, mert ezen eljárás a hazai törvénnel ellenkezik. Ugyan azért e nehéz körülmények között egyházunk lelkészeinek a lelkeszi gondozás lelkiismeretesebb s tapintatos alkalmazását köti szívére, egyszermind felelősség terhe alatt következő utasítás szigorú megtartására kötelezi azokat:

1. Minden szándékolt vegyes házasságnál, mielőtt az tudomására jut, azonnal hívassa magához az ev. ref. vallásu félt és figyelmeztesse, hogy a másik fél lelkésze előtt, ki reá nézve nem illetékes, sem annak meghívására, sem jegyesének vagy hozzá tartozóinak rábeszélésére semmi szín alatt meg ne jelenjék, annyival inkább mert nem is köteles.

2. Figyelmeztesse arra is, hogy ha e miatt a más vallásu lelkész jegyesét bár mivel fenyegetné, vagy az egyházi egybekötést, az összes születendő gyermekek át nem adása miatt, megtagadná: igyekezzék jegyesét rábírni, hogy a törvény értelmében, a ref. lelkész előtt esküdjenek.

3. Végre, hogy a saját nemén lévő gyermekeket át ne adja, és semmi ily tárgyú okmánynak, sem a más vallásu lelkész, sem a szolgabíró vagy bár mely polgári hatóság előtt alá ne írjon.

Önként értetik, hogy ha az így figyelmeztetett ref. jegyes gyermekeit átadná, a további eljárás a lelki pásztori prudenziára bízatik, miután annak mikéntje és módja, a helyi viszonyoktól és a más vallásu lelkész ez ügyben követett eljárásától függ.

11. A hodászi egyházban több egyháztag Főtiszt. Püspök urhoz folyamodott a reájuk nézve terhes egyházi adó ellen. Ennek következtében az egyháztanács és egyházközségi közgyűlés több ízben tanácskozást tartott az egyházi tehernek, az egyház tagjai között azoknak vagyoni erejükhöz mért aránybani igazságos felosztása tárgyában, — de minden siker nélkül — míg nem a törv. egyházlátogatás alkalmával si-

került e nehéz ügyet, a birtokos osztály méltányos és áldozatkész hozzájárulása által kedvezően megoldani. Miután ezen ügy az egyháztanács és egyházközségi gyűlés által elfogadtatott, ezen kényes ügy elintézettnak volna tekintendő, ha egy egyháztag Nagy Mihály az egész munkálat valamint a presbyt. gyűlés és egyházi közgyűlésnek e tárgyban hozott határozata ellen felfolyamodást nem jelent be e. m. közgyűlésünkhöz kérvén, hogy az ő általa proponált módozat fogadtassék el, az egyházterheinek megosztásában.

Egyházmegyei gyűlésünk örömmel veszi tudomásul, a hodászi egyházban, a belhivatalnokok fizetés terheinek a földbirtokos és vagyonosabb osztály méltányos és igazságos eljárása által történt s az egyház tagjainak vagyoni erejükhöz mért czélszerűbb és helyesebb alaponi felosztását, annyival inkább mert a belhivatalnokok jövedelme ez által csönkulást nem szenvedett: ugyan azért míg a hodászi egyház birtokos és vagyonosabb osztálya iránt egyházmegyei közgyűlésünk méltányló elismerését fejezi ki, önzetlen igazságos eljárásaért: Nagy Mihály fellebbezését vissza utasítja, annyival is inkább mert az általa ajánlott fizetési módozat, a gyakorlatban valamint eddig sehol kivihető nem volt, így jelen esetről is annak még lehetősége sem gondolható, hogy kivihető lenne.

12. Olvastatott a számvevőszéki elnök jelentése az általa megvizsgált közigazgatási pénztárnok számadásáról, melyben előadja, hogy mind a bevételi mind a kiadási tételek teljes hitelű nyugtákkal illetőleg ellen nyugtákkal vannak igazolva. A magánosoknak ujonnan kiköleszöszött pénzekről kiállított kötvényekhez a telekkönyvi hatóság bekebelezési végzéseinek csatolva, nem különben a hátralékos tartozások és vagyoni kimutatás is.

A pénztár évi forgalma következő:

Bevétel 4806 kor. 91 fillér.

Kiadás 3907 kor. 45 fillér.

Egyenleg mint maradvány **899 kor. 46 fillér.**

Vagyoni állomány 5216 kor. 52 fillér.

Vagyon gyarapodás 209 kor. 56 fillér.

Magán feleknél első helyen biztosítással 1200 korona

Egyházaknál 3117 korona 06 fil.

Pénztárban 144 korona 03 fil.

Takarékpénztárba 755 korona 43 fil.

Összesen **5216 korona 52 fil.**

Ezek mellett sajnosan említi fel számvevőszéki elnök, azon körül-

ményt, hogy vannak egyházak, melyek a náluk elhelyezett tőkének kamatait nem fizetik; ismét melyek hátralékos közigazgatási költségeikkel több év óta hátralékban vannak, s hátralékos tartozásaikról kötvényt sem állítanak ki. Ezen egyházakkal szemben tehát a pénztári szigorú körülményekre tekintve — mert az évi bevétel az évi szükségletet még maig sem fedezi — azon határozati javaslat kimondását kéri a számvevőszéki elnök, hogy a hátralékos kamat, valamint közigazgatási tartozását mindenik adós egyház a közigazgatási pénztárba záros határ idő alatt fizesse be; vagy nem fizetés esetén hátralékos tartozásairól 8 %-tőli kamat fizetés kötelezettséggel szabályszerű kötvényt állítson ki.

Végre számvevőszéki elnök ur számadó pénztárnoknak az 1900-ik év január 1-ső napjától 1901. év január 1-ső napjáig vezetett számadásáról a szokott fentartással a felmentvényt megadni, s a számadás kötelezettsége alól, odaadó lelkiismeretes fáradságának méltányoló elismerése mellett tisztelettel véleményezi.

Számvevőszéki elnöknek előterjesztése jóváhagyólag vétetik tudomásul, s a számadó pénztárnoknak az 1900-ik évről beadott számadására nézve, a felmentés a szokott fentartással hű és lelkiismeretes működésének méltó elismerésével megadatik. Egyszersmind kimondatik, hogy azon egyházak, melyek akár a náluk elhelyezett tőke kamattal, akár közigazgatási tartozásukkal adósok 3 hó alatt befizetni tartoznak, vagy ha ezt szegénységük miatt nem teljesíthetik, a nevezett idő alatt 8 % kamat fizetés kötelezettség mellett szabályszerűen kiállított kötvényt tartoznak a közigazgatási pénztár számára kiállítani.

Az egész számadás jegyzőkönyvbe vétetni rendeltetik.

13. Olvastatott a számvevőszéki elnöknek a számvevőszékhez beérkezett gondnoki számadások s költségelőirányzatok megvizsgálására vonatkozó jelentése, mely szerint az 1900-ik évi gondnoki számadások (a fábiánházi s kir.-daróczi egyházak kivételével) a többi egyházakból mindenünnen beküldettek. Beküldetett továbbá az 1900-ik évről tíz kölcsön magtári, öt különböző allapitványi számadás, s az elmúlt évben Nyír-Megyesen és Kir-Daróczon kimaradt, a gebei gondnoknak pedig pótlás végett vissza adott 1800-ik évi gondnoki számadás és a jármi-i 1899-ik évi magtári számadás.

Költségelőirányzatot küldött 31 egyház, nem küldtek, kir.-daróczi fábiánházi, nyír-megyesi és ilki egyházak.

A számadások a börvelyi gondnoki számadások kivételével tartalomilag helyesek, de a formára nézve, ez már egyáltalában nem mondható,

a mennyiben alig öt vagy hat gondnoki számadás van olyan a mi formailag is megfelelő. A formahibákat azonban a számvevőszék a számadások elbírálásánál ez alkalommal még figyelembe nem vette, nem azért pedig mintha a számadásoknál az egyöntetűséget forma tekintetben szükségesnek nem tartaná, s jövőre ahoz szigoruan nem ragaszkodnék, hanem részint az átmenet nehézségeire való tekintetből, részint és főleg mivel a számadáskészítési szabályzat a múlt év oly előhaladott szakában emelkedett érvényre, s került nyilvánosságra, hogy annak rendelkezését a számadások készítésénél alkalmazni nem lehetett.

A számvevő ennél fogva a formailag kifogás alá eső számadásokat, azok eredményét egyházanként külön külön kimutatva, minden észrevétel nélkül terjeszti be s ajánlja elfogadásra, beterjesztetik továbbá, a börtvelyi, ilki gondnoki, a jármí magtári számadás; volt gebei gondnok Abos Ferencz ügyében felvett jegyzőkönyv s tárgyalatni kéretik.

A költségelőirányzatok tulnyomó része ez alkalommal is passiv eredményt mutat. A számvevőszék véleménye szerint ez ugyan lényeges hiba, mert így a költség vetési rendszer behozatalával, épen az a czél nincs elérve a miért az voltaképen behozatott, t. i. hogy az egyházak évi fentartása és igazgatására szükséges anyagi eszközök eleve biztosításának, épen azért a hiánynyal dolgozó előirányzatok vissza utasítandók lettek volna, de mivel a n. t. egyházmegye e tekintetben a számvevőszék véleményével ellenkező nézetben van, az összes költségelőirányzatok elfogadásra ajánlatnak, s az eredmény itt is egyházanként külön külön kimutatatik.

Számadást és költségelőirányzatot nem küldött egyházak gondnokai s előljáróival szemben a megtorló eljárás megindítását a számvevőszék szükségesnek nem látja, épen azért nem is javasolja. Biztos tudomása van ugyan is, hogy úgy a kir.-daróczi, mint a fábiánházi gondnok s előljáróság nem hanyagság vagy makacsság hanem lelkésze betegsége miatt nem készítette és nem terjesztette be számadását és költségelőirányzatát.

A költségelőirányzatot nem küldött másik két egyházat pedig a beküldés határideje iránt — valószínűleg, a számadási készítési szabályzat ama rendelkezése hozhatta zavarba, a mely szerint a költségelőirányzatok az őszi e. megyei gyűlésre terjesztendők be. Ezzel kapcsolatosan felemlítettven az az eshetőség, hogy a számadás készítési szabályzat említett rendelkezése, az 1902-ik évi előirányzatok beküldési határidejére eleve figyelmeztessenek s felhivassanak, akár jegyzőkönyvi határozatban, akár pedig — a mi czélszerűbbnek látszik esperesi körlevél útján.

Végre rámutatva jelentés, azon sajnálatos jelensége mely némely

egyházban, az egyházi adók, különösen a pénzadók beszolgáltatásánál tapasztalhatók, nevezetesen, hogy egyik helyen a pénzadó hátralék az évi kivetés 160 % -ra halmazódott fel, mint például Börvelyben, másik helyen 27, — (Kaplony,) ismét másut 15 % (Bere,) folyt be a számadási év végéig, javasolja a jelentés, hogy a mennyiben e visszas helyzet oka nem annyira az adó túl magassága, vagy az év mostohaságában keresendő és találandó meg: az egyházak előjárói vagyoni felelőség terhe alatt köteleztessenek, úgy a hátralékos mint a folyó mindennemű egyházi adók szabályszerű szigorú behajtására és kiszolgáltatására.

A jelentés egész terjedelmében tudomásul vétetik, ahhoz képest a következő gondnoki s magtári s alapítványi számadások megerősítettnek, s számadó gondnokok, magtári s alapítványi kezelők a számadási felelőség s köteleztség alul az 1900-ik év tartamára, a szokásos fentartással felmentetnek.

Megerősítettik 1. berei gondnoki számadás 944.42 kor. bevétel 704.84 kor. kiadással, s 239.58 kor. pénzmaradvánnyal.

1. *Hodászi*, 3414.25 kor. bevétel, 1577.46 kor. kiadás 1836.79 kor. pénzmaradvánnyal, s kötvényen kihelyezett 1811.74 tőkével 161.68 fillér követelésben lévő kamattal.

3. *Dengeleg*, gondnoki számadás bevétel, 772.46 kor. kiadás 629.60 kor. maradvány 142.86 kor.

4. *Szaniszló*, gondnoki számadás bevétel, 768.56 kor. kiadás 567.04 kor. marad 201.52 kor.

5. *Csomaköz*, gondnoki számadás pénzbevétel, 670.96 kor. kiadás 689.37 kor. tulkiadás 18.41 kor.

Termény bevétel: 35.25 hektoliter, kiadás 27 hektoliter m. 8.25 hektoliter gabona.

6. *Apáti*, gondnoki számadás bevétel, 2221.14 kiadás 1993.98 marad 227.16 kor.

7. *Domahida*, gondnoki számadás bevétel, 6018.33 kor. kiadás 5761.87 kor. marad 227.16 kor.

8. *Kaplony*, gondnoki számadás bevétel, 1497.50 kor. kiadás 933.94, maradvány 563.56 kor.

9. *Triny*, gondnoki számadás bevétel, 773.86 kor. kiadás 606.18 kor. marad 167.68 kor.

10. *Papos*, gondnoki számadás bevétel, 801.34 kor. kiadás 629.51 kor. marad 171.83 kor.

11. *Nagy-Károly*, közigazgatási gondnoki számadás, bevétel, 33843.31 kor. kiadás 31719.67 kor. marad 2123.64 kor. Temető gond-

noki számadás bevétel, 3688.89 kor. kiadás 2533.74 kór. marad 1152.15 kor. különféle alapítványok bevétel 3157.20 kor. kiadás 92.20 kor. marad 3065.06 kor.

12. *Xis-Majtény*, gondnoki számadás bevétel, 1321.78 kor. kiadás 1264.14. marad, 57.64 kor.

13. *Olcsva*, gondnoki számadás bevétel, 2417.48 kiadás 2220.11 kor. marad 197.37 kor. termény 251 véka, kiadás 251 véka. Magtári számadás tőke 5471.18 kor. kamat 360.42 kor. kiadás 360.42 kor. elszámolva a gondnoki számadásnál.

14. *Dobra*, gondnoki számadás 6949.73 kor. kiadás 6239.72 kor. bortári állomány 8512 korona.

Magtári számadás 1020.68 kor. kiadás 155.20 kor. marad, 710.01

15. *Ó-Pályi*, gondnoki számadás bevétel, 2375.55 kor. kiadás 2099. 16 kor. m. 276.39 kor. Magtári bevétel, 110 köből 1 véka rozs, kiadás 10 köb. rozs, tőke állomány 100 köb. rozs.

16. *Parasznya*, gondnoki számadás bevétel, 886.98 kor. kiadás 637.99 kor. marad 248.99 kor.

Magtári számadás, bevétel 145 $\frac{2}{4}$ véka, kiadás 126 $\frac{2}{4}$ véka rozs.

Maradvány mint készlet 126 $\frac{2}{4}$ véka.

Magtári állomány készlet és hátralék 298 $\frac{1}{4}$ véka rozs.

17. *Mérk*, gondnoki számadás bevétel, 18225.86 kor. kiadás 17655.61 kor. marad 570.25 kor.

18. *Szent-Miklós*, gondnoki számadás bevétel, 1482.66 kor. kiadás 1179.50 kor. marad 303.16 kor. Az eredmény azonban változhatik, mert 4.90 kor. késedelmi kamat a gondnok terhére vissza teendő.

19. *Ér-Endréd*, gondnok rendes számadása 3203.03 k. rendkívüli 853.45 kor. együtt 4056.48 korona bevétel.

Rendes kiadás 2813.09 kor. rendkívüli 1153.28 kor. együtt 3966. 47 kor. marad 90.11 korona.

Termény számadás: Bevétel adókból 141.65 hektoliter rozs.

Magtárból . . . 29. hektoliter.

Földtermésből 78.35 hektoliter rozs.

79. m. m. búza.

Kiadás 79 méter mázsa búza, 208.75 hektoliter rozs.

Maradvány 40.25 hektoliter rozs.

Alapok és alapítványok: Iskola alap 8553 kor. 45 fil.

Szegény tanulók könyv alapja 95 kor. 92 fil.

Árva alap 246 k. 64 f. Orgona alap 96 k. 54 f. együtt 1291 k. 75 f.

Magtári számadás: Bevétel 210.27 hl.

Kiadás 35.56 hl. búza.

Maradvány, illetve gyümölcsöző tőke 174.71 hektoliter buza magtárba elhelyezve.

Rozs bevétel, 55.08 hektoliter, kiadás 1.90 h. liter, maradvány mint gyümölcsöző tőke 53.18 h. liter magtárban.

20. *Vitka*, gondnoki számadás bevétel, 6067.79 kor. kiadás 5489.98 kor. marad 577.90 kor.

Termény 49 köb. búza, 63 köb. gabona, kiadás 49 köb. búza, 63 köb. gabona.

21. *K.-János*i, gondnoki számadás bevétel, pénz 3338.46 kor. kiadás 3478.65 kor. tulkiadás 140.12 kor. termény bevétel, 211.20 h. l. és 72 1/2 m. m. rozs, kiadás 211.20 hektoliter rozs, 72 1/2 m. m. rozs.

22. *N.-Ecse*d, gondnoki számadás bevétel, 14254.97 kiadás 9493.13 kor. marad 4761.84 korona.

23. *Szamos*szeg, gondnoki számadás bevétel, 6374.91 kor. kiadás 6534.18 tulkiadás 159.27 kor. termény bevétel, 185.74 m. mázsa búza, kiadás 185.74 métermázsa búza.

24. *Géres*, gondnoki számadás bevétel, 1849.62 kor. kiadás 2231.90 kor. hiány 382.28.

25. *Körtvélyes*, gondnoki számadás pénz bevétel 12413.74 kiadás 9885.16 kor. marad 2528.58 kor.

Magtár állomány 163. köb. 3 véka rozs.

27. *Mátészalka*, gondnoki számadás bevétel 5435.15 kor, kiadás 5428.61 kor. maradvány 6.54 kor.

Magtár számadás bevétel 149 kor. 11 liter rozs, kiadás 10 köből maradvány 139 köből és 11 liter.

Különböző alapok és alapítványok 1900. év első napján 1864 kor. 1900-ik évben szaporodás 692.60 kor. az év végén összes érték 2556.60 kor. kiadás nem volt.

27. *K.-Daróc*z, 1899-ik évi gondnoki számadás bevétel 2851.88 kor. kiadás 2781.06 kor. maradvány 70.82 kor.

1900-ik évi számadás, bevétel 4211.54 kor. kiadás 3964.58 kor. marad 246.96 kor.

26. *Gebe*, 1899-ik évi számadás bevétel 1763.70 kor. kiadás 1731.80 kor. marad 31.90 kor.

Pót számadás ugyanazon évről bevétel 450 kor. kiadás 450.24 kor. hiány 0.24 kor.

1900-ik évi számadás, bevétel 5180.70 kor. kiadás 5286.64 kor. hiány 105.94 kor.

Magtári állomány 82 h. l. 42 liter rozs.

30. *Gencs*, gondnoki számadás bevétel, 6960.80 kor. kiadás 6629.38 kor. marad 331.42 kor.

31. *Jlk*, gondnoki számadás bevétel, 900.84 kor. kiadás 807.86 kor. marad 92.98 kor.

32. *M.-Dobos*, gondnoki számadás bevétel, 7956.42 kor. kiadás 7823.92 kor. marad 132.50 kor.

33. *Börvelyi*, gondnoki számadás bevétel, 2265.60 kor. kiadás 2255.82 kor, maradvány 9.78 kor.

Termény számadás búza bevétel, 142 köb. búza, 36 köb. 2 véka gabona rozs, marad 5 köb. 2 véka rozs.

Magtári számadás termény búza bevétel, 132 köb. 1 véka kiadás 132 köb. 1 véka

Pénzbevétel, 1089.36 kor. kiadás 981 kor. 62 fillér maradvány 107.74 kor.

Iskolapénz számadás bevétel, 220 kor. kiadás 220 kor.

34. *Jármí*, bevétel, 1401.20 kor. kiadás 1313.89 kor. marad 87.31 kor. 1899 évi magtári számadás bevétel, 623 $\frac{2}{4}$ véka gabona, kiadás 469 $\frac{3}{4}$ véka, maradvány 153 $\frac{3}{4}$ v. g. 1900. évi bevétel, 288 $\frac{1}{4}$ véka, kiadás 122 véka, maradvány 166 $\frac{1}{4}$ v. g. magtári pénzbevétel 1900. évről, adósoknál kint levő tőkepénz 206.38 kor. kintlevő kamat 19.29 kor. összesen, 225.67 kor.

14. A beterjesztett gondnoki számadásokkal együtt, be nyújtja e. m. közgyűlésünkhöz a számvevőszék 1901. április 30-ikán tartott ülésének következő jegyzőkönyvét.

1. A börvelyi gondnoki számadás tárgyalatván annak kiadási IX. czime 1. sz. a 1899-ik évi gondnoki számadás vizsgálásakor költség 10 korona vétetett fel.

Mely kiadást a számvevőszék kifogásolja, egyrészt azért mert ily kiadás nem egyeztethető össze a prespytérium tekintélyével, más részt azért, mert ily kiadások az egyházmegye álláspontjával sem férnek össze, minél fogva, — főleg azért, hogy jövőben az ily tételek sehol se szerepelhessenek véleményezzük, hogy számadó gondnok terhére tétessék.

2. Az ilki gondnoki számadásból, a persely pénz mint bevétel kimaradván, s miután a számadás oly későn küldetett be, hogy azt már visszaküldés folytán pótolni nem lehetett.

Szükségesnek tartja a számvevőszék e körülményt felemlíteni, hogy jövő évi gondnoki számadásra nézve evinden tiában tartható legyen.

3. A jármí-i egyház 1899. és 1900. évi magtári számadással beter-

8 jlesztett egy presbytéri határozatot, melyben elő adja, hogy két elszegé-
nyedett egyháztagnak kölcsön magtári tartozását tetemesen lekellett szál-
6 litani, és pedig az egyiket 51 véka rozsról 8 vékára, a másikat 34 vé-
káról 10 vékára — ezt az intézkedését a számvevőszék útján helyben-
s hagyás végett a Nagyt. egyházmegyei gyűlésre beterjeszti, egyszersmind
s kéri, a Nagyt. egyházmegyei gyűlést, hogy a mennyiben e nagy meny-
nyiségű leengedést a volt magtári kezelő szabálytalan eljárása idézte
a elő — nem hajtván fel pontosan a kamatokat — az így leszállított köve-
telésre a vagyoni felelőséget volt magtárkezelővel Kalmár Gyulával szemben
s állapítsa meg.

Számvevőszék miután ez nem tartozik hatáskörébe
tisztelettel beterjeszti a nagytiszt. egyházmegyei közgyűléshez.

y 4. Tárgyaltatott f. évi tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvének 25. száma
alapján Abos Ferencz gebei gondnok ügye, ki az ottani presbytérium
által 200 forint tőke s ezen tőkének 1899. július 18-ikától esedékes
kamataiban el lett marasztalva.

s A kérdéses 200 forintot Abos Ferencz volt gondnok
a marasztaló presbytériális határozat hátára vezetett jegyzés
szerint, az egyházi pénztárba még a múlt év február 28-ikán
befizette, az 1900-ik évi számadásban pedig elszámoltatott,
tehát ez ügy ennyiben már befejeztetett, a kamat fizetésre
vonatkozó határozat pedig, mint alap nélküli, elutasítandó volna.

k Kelt mint fent, Lövey Pál elnök, Berey József, Kacsó
Károly.

A beterjesztett számvevőszéki jegyzőkönyvben hozott ha-
tározatok e. m. közgyűlésünk által megerősítettnek, nevezet-
esen, a törvényi gondnok, az elő adott okok alapján 10 ko-
rona megfizetésében elmarasztaltatik.

Az ilki gondnok valamint az 1900-ik évről számadá-
sából kimaradt persely pénznek az 1901. évi számadás bevé-
teli rovatába való behozatalára, vagy a folyó mint a követ-
kező évekről beterjesztendő számadásának bevételi rovatába
való bejegyzésére utasítatik.

A jármí-i egyház presbytériumának magtári számadá-
sára hozott határozata egyházmegyei gyűlésünk által is hely-
ben hagyatik s megerősítik. Megerősítettik nevezetesen két
elszegényedett egyháztagnak magtári tartozásuk leszállítása,
egyszersmind azon határozata is az egyháztanácsnak, hogy
a mennyiben a nagy mennyiségű gabona leengedést volt mag-
tárkezelő szabálytalan eljárása idézte elő, az így leszállított

követelés behajtására nézve, a vagyoni felelőség volt magtár kezelő Kalmár Gyulára egyházmegyei közgyűlésünk által is kimondatik.

15. Mult évi e. ker. gyűlés 229. sz. a. hozott határozatában, a felállítandó lelkészi nyugdíjintézet érdekében kidolgozott esperesi kar javaslata a kebelbeli egyházmegyékhez leküldetvén, e. megyei közgyűlésünk folyó év ápril 30-án tartott lelkészértekezlet jegyzőkönyvének meghallgatása s figyelembe vétele után, következőkben terjeszti fel észrevételeit a főtiszt. egyházkerületi gyűléshez.

Egyházmegyei közgyűlésünk az esperesi kar javaslatát elvben elfogadja, s a lelkészi nyugdíj megállapítását üdvösnek s kívánatosnak tartja, jelen munkálatra nézve azonban észrevételeit következőkben terjeszti fel:

1. Az esperesi kar javaslatának ezen kifejezését, hogy a „lelkész csak teljes munka képtelenség, s negyven évi szolgálat után csak saját kérelmére legyen nyugdíjazható” — nem teljes precíz vagy világos meghatározásnak látja e. m. közgyűlésünk e helyett ez lenne teendő 40 évi szolgálat, vagy ezen éveken belül is, munka vagy hivatal képtelenség esetén, saját kérelmére teendő nyugalomba, mert a lelkészt 40 évi hivataloskodása előtt is érheti oly testi vagy lelki betegség, mely őt munka képtelenné teheti. A 40 szolgálati év helyett itt is mint a tanári nyugdíj intézeteknél fennál — kívánatos volna ha 30 szolgálati év lenne meghatározva.

A javaslat szerint a lelkész csak saját kérelmére lenne nyugdíjazható. Összevéve a javaslatnak ezen pontját, az országos lelkészi özvegy árva gyámintézetnek 5. §-ával, mely így szól: „segélyezésre igényt nem tarthat, azon lelkészözvegy vagy árva, kinek néhai férje, illetve atyja állásáról önként lemondott” itt már azon kérdés merül fel, hogy ezen kifejezés nem azt czélozza-e, hogy saját kérelmére nyugdíjazott lelkész hivataláról lemondott lelkésznek fog tekintetni, s mint ilyennek özvegye vagy árvája az országos gyámintézet segélyében nem fog részesülni, mert ily értelmezéssel egyházmegyei közgyűlésünk a nyugdíj intézet felállításához nem járulhat, mivel ez által a betegség vagy más ok miatt önként nyugalomba vonult lelkész özvegye vagy árvája, a legnagyobb nyomorba taszítottatnának.

2. A nyugdíjintézet szükségleteit fedező alaptőkének van felvéve az esperesi kar javaslatában, hogy minden lelkész

jövedelmének $\frac{1}{3}$ részét első évben fizesse be mint tőkét, és pedig szolgálati évének megkezdésétől 4 % kamataival.

Ezen megadóztatás elviselhetetlen terhet róvna, különösen hosszabb idő óta szolgáló lelkészeinkre, kik ezt legjobb akarattal sem volnának képesek befizetni, ugyan azért e. m. közgyűlésünk ezt elfogadhatónak nem találja.

Az esperesi kar javaslatában ezen nehézségen úgy kíván ugyan segíteni, hogy az olyan egyházmegyékben hol a régi gyámintézeti alap fel nem osztatott, ezen tőkének egy része szolgálja nyugdíj intézet alaptőkejéül, olyan formán, hogy a most segélyben részesülők özvegyek és árvák segélyezettének tovább is, de az ezek segélyezéséből felmaradt jövedelem tőkéje fordíttatnék a nyugdíj intézet alapjául.

Ugy de ezen javaslat, az ezután következő özvegyek és árvák segélyezését, az egyházmegyei gyámintézetnél be szüntetné.

Egyházmegyei közgyűlésünk méltánytalannak sőt igazságtalannak találja a kérdés ily szerű megoldását, a most még életben lévő lelkészek özvegyeire s árváira nézve, méltánytalannak azért, mert sérelmes s visszás dolog volna, hogy azon lelkészek özvegyei és árvái ki legyenek zárva a gyámintézet jótéteményéből, kiknek férjük, illetőleg atyjuk később hal el, az előbbieknél, holott év tizedeken keresztül, magok megerősítésével fizették gyámintézeti évi illetékeiket, de jogtalannak is, mert midőn egyházmegyénkben a gyámintézet megalakult, az egyházmegyei papság és gyámintézet között mintegy kétoldalu szerződés jött létre, köteleztetvén minden lelkész évi tagsági díjának pontos befizetésére, viszont a gyámintézet, hogy a segélyezést az egyszer megállapított mennyiségben az özvegyeknek és árváknak kifizeti. Ugyan is gyámintézeti szabályunk világosan kifejezi, hogy ezen egyszer megállapított segélyösszeg, soha lejjebb nem szállítható, a gyámolítottaknak hátrányára a szabály nem módosítható, hanem szükség esetén, a lelkészeknek tagsági díjok emelendő fel. Itt tehát nem csak erkölcsi, hanem külső törvényes kötelezettséget is vállalt az egyházmegye az özvegyek és árvák irányában.

Hogy az egyházak azon arányban járuljanak a nyugdíj intézethez, mint az országos tanítói nyugdíj intézethez egyházmegyei közgyűlésünk méltányosnak és elfogadhatónak találja.

A nyugdíj intézet alapjául s. jövedelem forrásául ajánlja egyházmegyei közgyűlésünk, az egyházkerületeknek tűzbiztosításból származó jövedelmét, mely az eddigi tapasztalat szerint tetemes összeget jutatna évenként, a nyugdíj intézet javára.

Másik jövedelmi alapul ajánlja egyházmegyei közgyűlésünk a felállítandó nyugdíj intézet alapjául s. jövedelmét, a lelkészek fizetésének 3 % tóliját.

16. Az államsegély kiosztása tárgyában javaslat végett kinevezett bizottság beadja véleményes jelentését, mely szerint következő egyházak folyamodtak rendes államsegélyért: Sz.-Miklós. Szaniszló, Mező-petri leány egyház, Iriny, Parasznya, Jármí, N.-Dobos, Fábiánháza, K.-Majtény, Dengeleg, Ó-Pályi, Gebe, Papos, Mérk, Bere, Csomaköz.

A folyamodó 9 lelkészek közül, a bevett szabály szerint következő 4 lelkész között véleményezi a bizottság a rendes évi államsegély $\frac{1}{3}$ rész kiosztását: Asztalos Kálmán fábiánházi, Ablonczy Andor k.-daróczi, Ujlaky Gábor vitkai, Szabó Lajos domahidai lelkészek között.

Folyamodó 11 tanító között, u. m. Német Sándor ó.-apáti-i, Horvát Pál mérki, Jánki Viktor szaniszlói, Szikszai Albert csomaközi, Becske Bertalan mátészalkai, Derecskei Sándor jármí-i, Katona Zsigmond berei, Kassai Gergely domahidai, Szőke Gábor börvelyi, Juhász Elek fábiánházi, Kormány Miklós gebei tanítók között ajánlja a bizottság a rendes államsegély $\frac{1}{3}$ részét 160 frtot egyenlő arányban kiosztatni.

A bizottság előterjesztése elfogadtatik, s a leérkezendő államsegély az itt elsoroltak között az ajánlott arányban fog Esperes ur által kiosztatni.

17. Buzás Lajos volt ér-endrédi lelkész özvegye, azon kéressel folyamodik e. megyei közgyűlésünkhöz, hogy néhai férjéről teherképen reá maradt összesen 944 korona 80 fillér gyámintézeti tartozását — tekintve 5 kiskoru nevetlen árváit, a gyámintézeti tartozásán kívül több rendbeli adósságait engedné meg egyházmegyei közgyűlésünk, hogy ezen említett gyámintézeti tartozása, gyámintézetünktől járó évi kegy díjjából, ne egyszerre a szabály szerint — hanem öt éven keresztül egyenlő arányban tartassék vissza a gyámintézet javára.

Egyházmegyei közgyűlésünk, tekintve folyamodó Özv. Buzás Lajosné nehéz szorongó helyzetét, öt kiskoru árváját, előadó javaslata alapján megengedi, hogy 944 kor. 80 fillér gyámintézeti tartozása 3 éven keresztül egyenlő összegben

tartassék vissza a gyámintézet pénztárába, fizetvén e közben gyámintézeti tartozásainak kamatait.

18. A nagy-károlyi egyház most szervezett két rendbeli u. m. kisebb fi- és egy tanítónői hivatalnak díjleveleit terjeszti be egyházmegyei közgyűlésünkhöz, kérvén azoknak helyben hagyását, s megerősítés végett a főtisztt. egyházkerületi közgyűléshez felterjesztését.

Mindkét díj levél, a tanítói fizetéseknek a törvény által meghatározott minimumát meghaladván, helyben hagyatik, s megerősítés végett a főtisztt. egyházkerületre felterjesztetni rendeltetik.

19. Az irinyi egyház beterjeszti egyházmegyei gyűlésünkhöz, kántortanítói hivatalának javítással módosított új díj levelét, melyben minden fizetési pontok a régi díj levéllel megegyeznek, csupán a g. pontban tett azon változás, hogy a tanítványoktól járó egy véka csős tengeri és egy csirke tandíj helyett 150 frt fizettetik egy összegben a tanítónak, melyből 29 frt tandíjban, 121 frt pedig kántori fizetésben számittatik.

Az egyházi előljáróság és egyházi községi gyűlés által elfogadott ezen kántor tanítói díj levél, mint az eddiginél a tanítóra nézve előnyösebb egyházmegyei közgyűlésünk által helyben hagyatik s megerősítettik.

20. Cseh Olga géresi tanítónő, Lenkey Lajos n.-károlyi kisebb fi-tanító, mindketten tanítói oklevéllel bírók, az e. tör. értelmében közgyűlésünk előtt tanítói eskü letételére jelentkeztek.

Említett tanító és tanítónő, egyházmegyei közgyűlésünk előtt az esküt letették: Esperes urnak hozzájuk intézett buzdító, egyházunk iránt hűségre serkentő s lelkesítő beszéde után elbocsátattak.

21. A mátészalkai egyház évi szükségletét rendes évi jövedelméből s az eddigi kulcs szerint kivetett egyházi adóból befolyt bevételek nem fedezhetvén, úgy hogy költségvetésénél évenként 500 korona hiány mutatkozott: kénytelen volt az egyháztanács, az egyháztagjainak anyagi viszonyaihoz mérten magassabb adó kulcsot venni fel, mely eljárását az egyháztanácsnak folyó év márczius 31-én tartott egyházközségi gyűlés el is fogadta, ennek megerősítését nevezett egyház, egyházmegyei közgyűlésünktől kérelmezi.

Az egyháztanácsnak, valamint az egyházi közgyűlésnek,

e tárgyban hozott határozata, egyházmegyei közgyűlésünk által megerősítettik.

22. Paposi lelkész Kéry Pál 200 korona kölcsön felvételére kér engedélyt egyházmegyei közgyűlésünktől, a lelkészi beltelken építendő cseléd lak építésére, oly formán, hogy ezen kölcsön kamata, a lelkészi jövedelmet élvező lelkész vagy ennek hivatal utódai által lenne fizetendő. Megokolván kérelmező lelkész folyamodását azzal, hogy konventiós cseléd tartás nélkül a lelkész jövedelemnek nagyobb részét képező szántó földjeit nem használhatja, s mert a lelkész a szántó földeken már eddig is több költségeket igénylő befektetéseket tett.

Tekintve, hogy folyamodó lelkész már eddig is a lelkészi javadalom értékesítésére sajátjából több beruházást tett a kért kétszáz korona, kérvényében említett cselédház felépítésére megadatik, s annak kamatjának fizetésére, úgy a jelenlegi, mint ennek hivatal utódai köteleztetnek.

23. A vitkai egyház 1900. év márczius havában 4000 koronáért megvásárlotta budapesti lakos Neumann Hanitól a vitkai 494. sz. t. jegyzőkönyvben foglalt 106-ik h. r. sz. birtokot, ezzel természetben összefüggő s egy birtok testet képező, a vitkai t. j. könyvben 123. sz. belsőséget, oly célból, hogy annak egy részén állítandó 2-ik felekezeti iskoláját felállítsa, de mivel az egyház nincs oly helyzetben, hogy iskola helyiségre 4000 koronát adjon ki, s mivel ezen birtokot csak egészben lehetett megvásárolni, ezen birtokból eladott vitkai lakos Sebella Jánosné sz. Tóth Máriának a 494. sz. t. j. könyv 106. h. sz. birtokot egészen, a 123. sz. belsőségből 275 □-ölet három ezer száz koronáért, a maga részére pedig felhagyott az egyház mintegy 650 □-öl területű belsőséget, melyen egy körülbelül 1500 korona értékű, s kellő átalakítással tanítólak és tanteremre alkalmas épületi helyiségek rendezhetők be, kéri azért nevezett egyház ezen ránézve előnyös adásvevési szerződést helyben hagyni, s a Főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez pártolólág felterjeszteni.

Egyházmegyei közgyűlésünk a vitkai egyháznak ezen rá nézve előnyös adásvevési szerződését helyben hagyja s a főtiszt. egyházkerületi közgyűléshez pártolólág felterjesztetni rendeli.

24. A gebei egyház folyamodásában kérelmezi, hogy a mátészalkai kir. adóhivatalnál 500 korona névértékű regale kötvényét, mely ott csak 4 $\frac{1}{2}$ 0/0 kamatott jövedelmez felvehesse, s azt magasabb hasznót hajtó

ingatlan birtok vásárlására fordíthassa.

Az egyház tanács és egyház község e tárgyra vonatkozó jegyzőkönyvével ellátott kérvény egyházmegyei közgyűlésünk által elfogadtatik, s a gebei egyház felhatalmaztatik, hogy ezen regale kötvényt kérvényében felhozott azon feltétellel, hogy ezen az egyház ingatlan birtokot vásárol — a nevezett adóhivataltól felvehesse. Egyszersmind ezen határozat megerősítés végett a főtit. egyházkerületi gyűlésre pártolólag felterjesztetik.

25. Tóth József ólcsvai lakos megvásárolta, ugyancsak odavaló lakos Tóth Eszter özv. Szabó Istvánnétól s gyermekeitől az ólcsva községi 119. sz. hiteltelekönnyben az 1. alatt 86. h. r. sz. ingatlanság fele részét.

Ezen birtokra azonban Özv. Szabó Istvánné az egyházmegyei közigazgatási pénztárból 1200 korona jelzálogos kölcsönt vett fel, s midőn a vásárló ezen megvásárolt telekrészt a hiteltelekönnybe nevére akarta íratni, a birtokot a hitelező, az egyházmegyei közigazgatási pénztár javára 1200 koronával találta megterheltnék.

Minthogy pedig eladó fél az adásvevési szerződés szerint, a vásárlott birtokot tehermentesen tartozik a vásárló félnek átbozsátani, mivel az eladó fél nincs azon helyzetben, hogy 1200 korona jelzálogi kölcsönt vissza fizethesse, mély tisztelettel esedezik a vásárló fél, a n. t. egyházmegyei közgyűléshez, méltóztassék az ólcsva községi 119. sz. h. r. jegyzőkönyvben az 1. alatt felvett 86. h. r. számú birtoknak az általa megvásárlott felerészét, az egyházmegyei közpénztár javára feljegyzett 1200 korona tartozás terhe alól feloldani, s megrendelni, hogy a többször említett birtokrész tehermentesen vásárló fél Tóth József nevére átirattassék.

Folyamodó kérése támogatására felhozza, hogy a mennyiben a lekötött birtokrész körülbelül 2 kataszter hold, a feloldásra kért birtok rész pedig csak 875 □-öl, melynek vételára 2 ezer korona, így az adós birtokában maradt ingatlan, a ráterhelt 1200 korona adósságnak sokszoros értékét felülmulja.

Esperes ur Tóth József kérelmezőnek folyamodását a hozzá csatolt ügyiratokkal vizsgálat és vélemény adás végett, egyházmegyei jogtanácsos *Földvári Sándor és Kincses István* közpénztárnok uraknak kiadá, kik és a folyamodó kérelmét — miután az 1200 korona, a megvásárlott telekrész teher alóli kibocsátása által is biztosítva van — teljesíthetőnek véleményezik: egyházmegyei közgyűlésünk megengedi, hogy a több-

ször említett megvásárlott birtok rész Tóth József olcsvai lakos nevére tehermentesen hitel telekkönyvbe átírássáék.

26. Esperes ur a néhai Szilágyi Lajos esperes összes ingatlanait még az 1885. évben az egyházmegye részére árverésen megvette, az az egyházmegyei ügyész közbejöttével ezen ingatlanok között egy belsőséget az egyházmegye jóváhagyásával Bernát István gebei lakosnak eladott, s miután ez, ezen megvásárlott belsőséget saját nevére még ez ideig telekkönyvileg át nem íráthatta, nevezett Bernát István azt kérelmezi, hogy ezen belsőséget, mely a gebei t. j. könyvben 167. sz. a. 411. h. r. szám alatt áll, melyért ő a 600 korona kialkudott, vétel árt kifizette: egyházmegyei közgyűlésünk ezen adásvevési szerződést hagyná helyben, s megerősítés végett a főtiszt. egyházkerületi gyűlésre pártolólag terjesztené fel.

Egyházmegyei közgyűlésünk Esperes ur által eszközölt ezen adásvevési szerződést ujabban helybenhagyja, s megerősítés végett a főtiszt. egyházkerületi közgyűlésre felterjeszteni rendeli.

27. A domahidi egyház mult egyházmegyei gyűlésünkhöz, helyben hagyás s a főtiszt. egyházkerülethez felterjesztés végett két rendbeli adásvevési szerződést nyújtott be, melyet egyházmegyei gyűlésünk 1900. szeptember 26-án tartott gyűlésében 23. sz. a. helyben hagyott s megerősítés végett a főtiszt. egyházkerülethez pártolólag fel is terjesztett, de mivel az ügyiratokhoz az egyházi közgyűlés határozata nem volt csatolva, pótlás végett vissza tétetett. Ezen hiányt a nevezett egyház ez alkalommal pótolván, kéri annak ujabban felterjesztését.

A domahidi egyház e tárgyban tett kérelme teljesítettik, s említett adásvevési szerződés, az egyház községnek e tárgyban hozott határozatával, a Főtiszt. egyházkerületi gyűléshez pártolólag felterjesztetik.

28. Tárgyalatott Nagy Károly dengelegi lelkésznek mult 1900. év május 2-án tett indítványa, hogy miután a csekélyebb fizetéssel bíró lelkészek jövedelmei az állam által már 1200 koronára fel vannak emelve, miután a tanítók is szinte az állam által fizetési és korpótléki javítás által oly évi jövedelemmel láttatnak el, melyből szerényen s tisztességesen élhetnek, — míg a szegényebb egyházak évenként több adózási terhet viselnek, mivel a lelkészek gyámintézetét is évenként segítéyzik, a tanítókért pedig a nyugdíjintézetbe évenként tetemes összeget fizetnek:

mondja ki egyházmegyei gyűlésünk, hogy a lelkészeket és tanítókat — ha csak ezek közül valaki sulyos csapással nem látogattatik — többé állam segélyben nem részesíti, hanem ezeknek az államsegélyből jutandó osztalékuk, a segélyre szorult szegényebb egyházak között fog megosztatni.

Egyházmegyei közgyűlésünk ezen indítványt figyelembe nem veheti s magáévá nem teheti, mert az 1200 koronára kipótolt lelkészi jövedelem sokkal kisebb mennyiség, hogy ez egy lelkészcsaládnak a társadalomban elfoglalt állásából kifolyó szükségleteit, valamint gyermekeinek mindég költségesebbé vált neveltetési költségeit fedezhesse, annyival kevésbé hogy a bekövetkező nehezebb évekre s öregségére abból megtakarithasson. Épen így áll a dolog a tanítókra nézve is, — kiknek helyzetét indítványozó még szerencsésebbnek mondja. De figyelembe vehető nem volt az indítvány azért sem, mert az államsegély nem csak az egyházak, hanem a szegény sorsu lelkészek felsegélésére rendeltetett volt az állam által, szegény sorsu lelkészeink pedig még akkor is lesznek, ha idővel a lelkészi jövedelem minimuma 1800 koronára egészítetnék is ki.

29. Az 1900. év május 2-án tartott egyházmegyei gyűlésre Veress Imre irinyi lelkész indítványának tárgyalása ugyan e gyűlés 26. sz. alatt jelen gyűlésre halasztatott.

Egyházmegyei gyűlésünk ezen indítványt elfogadja s kimondja, hogy a mennyiben a körülmények megengedik, népiskolánk bezáró vizsgái a templomban az iskolai körlátogatók jelenlétükben tartatnak meg.

30. Szigethy Gyula gebei lelkész következő indítványokat terjeszti egyházmegyei közgyűlésünk elé:

1. Mult évi, május 2-án tartott egyházmegyei közgyűlésünk 24. számu végzésében egyházainkra lélekszám arányában kirovandó két filléres évenkénti adót szavazott volt meg a református érdekek szempontjából annyira fontos szatmári prot. leánynevelő intézet felsegélésére; azonban oly világos kikötéssel, hogy a szatmári, nagybányai, máramaros-ugocsai egyházmegyék is, mint érdekeltek, — ezen két fillér adót a magok részéről szintén felajánlják. — E tárgyban ugyancsak a mult évi szept. hó 26-án tartott közgyűlésünk 7. szám alatt hozott végzésében az olvasható, hogy „a többi érdekelt egyházmegyék a lélekszám sze-

rinti két filléres adózást anyagi nehéz viszonyaik miatt el nem fogadták, hanem évenkénti gyűjtést rendeltek el“ annál fogva a múlt évi május 2-iki gyűlés 24. számú végzésében felajánlott két fillér évi adó beszédese jogalapját elvesztette s nevezett leánynevelő intézet felsegélésére egyházmegyénk múlt évi őszi gyűlésének 7. számú végzése szerint csak is „*az évenkénti gyűjtés*“ utja hagyatott fenn.

Szerény véleményem szerint sem a szatmári prot. leányiskola jövőjét, mely a prot. nőnevelés szempontjából épen az ottani kath. zárda ellensúlyozása miatt, oly igen nagy fontosságu, az évenkénti gyűjtés bizonytalan esélyeinek kitenni, sem szegény s magukat is fentartani alig tudó egyházainkat újabb adózással bármely czimen terhelni nem lehet és nem szabad.

Hogy azért ez a két fontos érdek egyaránt megóvható legyen, tisztelettel indítványozom, hogy a küszöbön levő egyházmegyei tisztujtás megejtésétől számítva, egyházmegyénk minden olyan kiadást, mely nem mulhatlanul szükséges tehát elkerülhető, évről évre mindég és külön külön ajánljon fel s utalja ki a szatmári prot. leánynevelő intézet felsegélésére; vagyis oda utalandó lenne szerintem:

1.) Az e. megyei egyházi jegyző tiszteletdíjja ami	60 kor.
2.) „ „ „ „ tanácsbírák	168 kor.
3.) Egyházlátogatók napidíjja	70 kor.
4.) Iskola látogatók „	96 kor.
Összesen	394 kor.

melyhez csatolandó a számvevőszék fizetése 180 kor. az egyházak számadásaik megvizsgálása után darabonként 2—2 korona külön fizetésre köteleztetvén, valamint az esperesi káplán fizetés, a mennyiben ily czimen állami kongruát a 400 korona fedezetéül nyerünk, mely esetekben összesen 974 korona összeg lenne a szatmári prot. leánynevelő intézet javára fordítható anélkül, hogy akár a házankénti gyűjtéssel együtt járó örökös zaklatásnak, akár az igazságtalan lélek szám szerinti adó kivételekből eredő megterheltetéseknek lennének kitétetve amugyis nehéz viszonyok közt tengődő egyházaink.

2. Ezzel kapcsolatban indítványozom továbbá, hogy a lélekszám utáni kivettetni szokott egyházmegyei járulék jövőre sem lejjebb, sem fellebb ne vétessék és csak ott legyen ilynemű felemelésnek helye, hol vagyonszaporodás mutatkozik, mert a lelkek száma *adóalapot* igazság szerint nem képezhet, miután a lelkek között több kevesebb idegen elem szokott előfordulni, kikre semmi nemű adót nem vethetünk; miért is nem a lelkek száma, hanem az egyházak csekély ingatlan javainak jövedelme az, mely adó-alapot képezhet és a melyből tényleg az egyház-

megyei járulékok évről-évre fedeztetnek.

3. Tisztelettel indítványozom továbbá, hogy egyházmegyénkben az államsegélyek a folyamódások teljes kizárásával, minden belhivatalnok részére pontos sorrend megállapítása és betartása mellett oly módon osztogattassanak, hogy először az 1200 korona fizetést élvező lelkészek segélyeztessenek, s csak az 1600 koronáig történt fizetés kiegészítés beállása után részeltestessenek segélyben az egyházmegye összes lelkészei, mivelhogy ama segélyre kiki teljes joggal tarthat igényt és ezen igénytől — a kongrua-törvény teljes életbe léptetése után, — bárkit is elütni jogtalan és igazságtalan, a folyamódványok útján való kunyorálás pedig egészen felesleges, sőt nem is hozzánk illő dolog volna, *aminthogy sohasem is volt az.*

4. Végül egy igen kényes természetű ügyben bárorkodom a nagy. egyházmegyei gyűlés előtt indítványomat a következőkben tenni meg.

Gyámintézetünk alapszabályai az 1890. év ápril hava 15-én Nagy-Károlyban tartott közgyűlésünkben jogérvényesen megalkottatván, ezen alapszabályok III. szakasz 8. §. II. rész g.) alpontja szerint „*pénztárnoknak évenként tiszteletdíj 30 forint, iroda és postaátalány czimén 10 forint, összesen 40 forint adatik.*“

Azonban az ezen alapszabályok szerint vezetett számadásokból, melyek az egyházmegyei közgyűlés jegyzőkönyveiben évről-évre olvashatók, az tűnik ki, hogy a pénztárnok évenkénti fizetése körül akár elnézésből akár az erre vonatkozó §. nem ismeréséből, de mindenesetre oly nemű hiba állott elő, melyet jelentékeny voltánál fogva szó nélkül hagyni nem lehet. Ugyanis daczára a külön megszabott s betűkben kifejezett 10 forint évenkénti posta és iroda átalánynak, mégis minden évről több kevesebb összeget látunk posta és iroda költség czimén gyámintézetünk terhére kiadásba téve, nevezetesen:

1890. évről ott szerepel az államsegély posta költsége . . .	— frt 50 kr.
1891. évről a Baldácsi alap postaköltsége	— frt 10 kr.
1892. évről 2 drb, 17000 frtos kötvény elküldési díjjában . . .	— frt 68 kr.
1893. évről levélboríték, írópapir stb. pénztárnok részére . . .	1 frt 58 kr.
1894. évről betáblázásra 84 kr., egy ajánl. levélre 15 kr. össz. . .	— frt 99 kr.
1895. évről (tavaszi jkönyv) számadás elküldése 10 kr.	
Földvári urhoz egy levél 10 kr. másik 15 kr.	— frt 35 kr.
1897. évről országos gyámintézeti járulék portója	1 frt 50 kr.
1898. évről számadás elküldése 10 kr., orsz. gyámintézeti járulék portója összesen	1 frt 80 kr.
1899. évről országos gyámintézeti járulék portója	1 frt 60 kr.

1900. évről postadíjba két magánlevéllel — frt 70 kr.
összesen 9 frt 80 kr.

azaz tizenkilencz korona és hatvan fillér összeg az, mely posta és iroda költség czimén szerintem alapszabály ellenesen, tehát jogtalanul lett pénztárnoknak kiadásba téve. Csak az 1894. évről „betáblázásra“ kiadott 84 krról nem tudni biztosan, hogy bélyegköltség vagy postadíj volt e az?

De tovább menve kifogásolom és alapszabályellenesnek állítom a pénztárnok javára személyes fizetés czimén kiadásba tett összegeket is, amennyiben alapszabály szerint e fizetés 30 frt., posta- és iroda-átalány-nyal együttesen 40 frtban lett megállapítva s így lón elszámolva 1895. év ápril 24-ig bezárólag. Ekkor azonban már 100 frt fizetést látunk kiadásba téve a 40 frt helyett, holott a fizetés fölemelés csak a következő évben, azaz 1896. ápril 28-án történt, de akkor sem 100, hanem csak 80 frtig; miért is az előző 1895. évről 60 frt, s minden utána következő években pedig 20—20 forint fizetés többlet adatott ki pénztárnoknak jogtalanul: Vagyis kiadatott összesen:

- 1.) posta- és irodaköltség czimén 9 frt 80 kr.
- 2.) 1895. ápril 24-től 1896. ápril 24-ig (a fölemelést megelőző évben) 60 frt — kr.
- 3.) végre az 1896. ápril 24-iki fölemeléstől számított 4 évben mai napig (per 20 frt.) 80 frt — kr.

Főösszeg . . . 149 frt 80 kr.

azaz 299 kor. 60 fillér, mely összeg — ha a jegyzőkönyvekben foglalt számadások helyesek, — véleményem szerint az özvégy-árva gyámintézet javára vissza fizetendő.

Mire nézve tisztelettel indítványozom küldöttség kinevezését, hogy az ügy megvizsgáltatván, az érdemileg is következő gyűlésünkben elbíráltathassék. Addig pedig jelen indítványaimat szokott módon jegyzőkönyvbe vétetni méltóztassék.

A nagy. egyházmegyei közgyűlésnek

1901. április hó 20.

alázatos szolgája

Szigethy Gyula,

gebei ev. ref. lelkész.

Mint indítvány — tárgyalása jövő egyházmegyei gyűlésre tüzetik ki.

31. Berey József n.-ecsed i lelkész következő indítványt terjeszti egyházmegyei közgyűlésünkhöz:

Mi evangélikus reformátusok, a külső lélek nélküli szertartásoknak nem nagy barátai vagyunk, s ilyeneket ok nélkül behozni vallásunk keretébe alapelvünk megtagadása volna, ennél fogva épenséggel nem a külső czeremoniák után vágyakozás készítet arra, hogy a lelkészi beiktatást bizonyos ünnepélyességgel kapcsoljuk egybe, hanem annak megfontolása, hogy főleg kisebb községekben, ez a lelkészre úgy, mint gyülekezetére magasztos mozzanat, hirhedt puritánizmusunkon is több fokkal alábbszálló s mindkét részre hatástalan eseményné süllyed alá. Ennek meggátlására bátor vagyok a Nagytiszteletű és tekintetes közgyűlés elé elfogadás végett az alábbi indítványt tisztelettel beterjeszteni:

„Minden megválasztott lelkész hivatalába hivatalosan s ünnepélyességgel iktattatik be:

Ennek módozatai a következők:

1. A választás teljes befejezése után esperes körlevélileg tudatja a választás-eredményét, s az ünnepélyes beiktatás idejét.

2. Az ünnepélyes beiktatás következőleg történik:

Esperes, vagy akadályoztatása esetén megbízottja.

a.) vasárnapi istentiszteleten, éneklés után, lelkészt a gyülekezetének bemutatja s felhívja, székfoglaló beszédje megtartására, melynek elmondása után

b.) lelkész működésére Isten kegyelmét s áldását kéri.

3. Istentisztelet végeztével presbyteriumi gyűlés tartatik, hol hivatalosan átadatnak leltár szerint lelkésznek, a hivatalos pecsét, anyakönyvek, klenodiumok, leltár stb. melyeket gondosan megőrizni tartozik.

Mint indítványnak tárgyalása a jövő egyházmegyei közgyűlésünkre tűzetik ki.

32. Asztalos Kálmán fábiánházi lelkész egyházmegyei közgyűlésünkhöz nyújtott folyamodásában előadja, hogy több idő óta hangsúlyos bémulásban szenvedvén, lelkészi szolgálatot nem teljesíthet, s valószínű hogy még hosszabb ideig akadályozva lesz lelkészi szolgálatában. Kéri azért egyházmegyei közgyűlésünket, hogy meggyógyulása idejéig, káplánytartási átállásra való ajánlás mellett, a fábiánházi egyházba segédlelkész alkalmazását illetőleg tarthatását, egyházmegyei közgyűlésünk engedélyezné, illetőleg rendelné el.

Egyházmegyei gyűlésünk mély részvétellel veszi tudomásul, a jóreményű fiatal lelkésznek hivatalos teendőiben való hosszas akadályoztatását s a bizonytalan időre beállott szolgálati képtelenségét, ugyan azért a káplánytartást nem csak engedélyezi hanem a lelkészi szolgálat érdekében határozatilag

elrendeli, s ez egyházmegyei határozatunkat tudomás és megerősítés végett a főtiszteletű egyházkerülethez oly czélból terjeszti fel, hogy a káplántartásra ily esetekben a vallás- és közokt. miniszter által adatni szokott 500 korona kongrua pótlékban, öt mint 1200 koronáig is állammi fizetési kiegészítésre felvett lelkészt, már ez évben részeltetni méltóztassék.

33. Szondi Ferencz és társai, nyír-megyesi lakosok, az ismétlődő iskola kötelesek tanításaért, minden tanítványért megállapított egy frt tandíj fizetés kötelezettsége ellen fellebbezési kérvényt adtak be egyházmegyei közgyűlésünkhöz.

Mint elkészett s idő után beadott kérvény, ez alkalommal figyelembe nem vétethetik.

34. Fábiánházi volt lelkész özvegye Szabó Károlyné folyamodásában azt panaszolja el, hogy boldogult férje lelkészi jövedelméből az oda való egyház mindezideig még 21 forint értékű gabona tartozással adós, és bár ezen tartozást az egyházi előljárók egyházukat kötelezőnek el is ismertek, a megfizetését azonban daczára Esperes ur több rendbeli szigorú meghagyásának, mind ez ideig nem teljesítették. Most azonban a halogatás s ígéretésről, a követelés megtagadására mentek, azzal kifogásolván, hogy a hátralékos egyház tagjain a követelést behajtani nem lehet. Kéri azért folyamodó özvegy lelkésznő egyházmegyei gyűlésünket, hogy a fábiánházi egyház szigorúan köteleztessék el, hogy jogos követelése kielégítést nyerjen.

A fábiánházi egyház, egyházmegyei közgyűlésünk által elköteleztetik, hogy Szabó Károlyné özvegy lelkésznőnek, az egyházat terhelő 21 forint követelését a legrövidebb idő alatt fizesse meg.

35. Szobonya József jármi-i lelkész kérvénye az egyházmegyei jegyzőkönyvi kiigazítás tárgyában.

Mint elkészett s idő után beadott kérvény, ez alkalommal figyelembe nem volt vehető: a jövő gyűlésre halasztatik.

36. Jegyzőkönyv hitelesítésével.

Esperes ur elnöklete alatt, az általa meghatározandó helyen és időben, a jegyző közbejöttével. Lövey Pál, Berey József, Dienes Lajos, Kincses István, Szabó Gusztáv, Tukacs Lajos megbizatnak.

Hitelesített Mátészalkán, 1901. május 14.

BÍRÓSÁGI ÜLÉS.

Elnökök: Segesváry József esperes, Domahidy Elemér egyházmegyei gondnok.

Bírósági tagok: Ujlaky Gábor, Lövey Pál, Vityi Bertalan, Uray József, Dienes Lajos, Szintay István, Berey József egyházmegyei tanácsbírák.

Jegyző: Ujlaky Gábor.

Előadó: Ilosvay Aladár.

37. Tárgy: Börvelyi ártéri adóügy.

Havas Gyula lelkész, s Torday Károly tanító felfolyamodnak a börvelyi egyháztanács 1900. szept. hó 9-én tartott ülésének 3. sz. a. hozott azon határozata ellen, hogy az ugynevezett réti nyilas föld ártéri adóját, ne az egyház, hanem említett két belhivatalnok fizesse, ugy nézvé az egyháztanács ezt mint új nyeremény földeket.

Az előadó véleményének meghallgatása után az egyházmegyei közigazgatási bíróságunk következőleg

Itélt:

A mennyiben a becsatolt iratokból ki nem derithető, hogy a vita alatt álló u. n. réti nyilas föld új nyeremény földnek tekinthető e, vagy nem? illetve az 1867. évi 135. sz. a. kelt egyházkerületi határozat értelmezése szerint az ártéri egyezséget megelőző időben közösen birtokolt nádló vagy kaszáló minőségben adatott e a belhivatalnokoknak, s volt e ezen időben tényleg nádlói joguk a belhivatalnokoknak a közösen vagy nem, az elnökség felkérte egy küldöttség kiküldésére, hogy ennek vizsgálata után egyházmegyei bíróságunk ítéletet hozhasson.

38. Tárgy: Kaplonyi ártéri ügy.

A kaplonyi egyháztanács azon határozata ellen, mely szerint az ecsedi láp lecsapolási munkálatok folytán kisajátított legelőterületért az

egyháznak fizetett kisajátítási összeg kamata, a lelkész részére csak azon esetben határozott kiadni, ha a lelkész a legelő után kivetett ártéri adó fizetését elvállalja. Szabó Menyhért lelkész felebbezést adott be melyben kéri a kisajátítási összeg kamatait minden feltétel kikötése nélkül a lelkész számára évenként kiadni.

Az ügyiratok és előadó véleményének meghallgatása után egyházmegyei közigazgatási bíróságunk következőleg

Ítélt:

A kaplonyi ev. ref. egyháztanács múlt évi április hó 1-én 2. sz. alatt hozott határozatának megváltoztatása mellett, köteleztetik nevezett egyház, hogy az ecsedi láp lecsapoló társulat által kisajátított, s az egyház tulajdonát képezett lelkészi legelő területért nyert 660 korona tőke kamatait a lelkésznek minden feltétel kikötése nélkül évenként fizesse ki.

Indokok:

Mert minden oly terület után fizetett kisajátítási vagy kártérítési összeg kamata melynek haszonélvezete vala — mely javadalmat illetett, mást mint a javadalmast a kisajátítás vagy kártalanítás után sem illethet. A szabályozás előtt a lelkészt 24 legeltetési jog illelve, a legelő területből történt kisajátítás folytán a legelő jogból tizenkettő elesett, az egyház pedig a kisajátított legelő területért, így az elveszett tizenkét legelő jogosultságért megkapta a kárpótlást, s ha az eddigi tizenkét legelő jogosultság értékeként nyert tőke kamatait nem a lelkésznek fizeti ki, megcsonkítja a lelkészi díjlevelet, mert abban a legelő jog értékelve nem volt, azaz szám szerint meghatározva, az pedig, hogy az egyes legelő jog értéke emelkedett, épen úgy nem lehet megengedhető ok, hogy a javadalomként biztosított szám leszállítására, mint a hogy ellenesetben, nem lehetne jogos követelés a megállapított szám felemelése.

Mert a kisajátításért fizetett összeg mint törzs vagyon tőkesítve az egyház tulajdona, épen úgy mint volt a kisajátított legelőterület, s miután a terület haszonélvezete a lelkészt illette, az értékének megfelelő tőke után járó kamatok sem illethetnek mást, miután a kérdéses kamat a díjlevélben

biztosított szolgáltatásnak, csak pénzértékre változtatott ellen értéke.

Nem terhelheti a lelkészt a legelő terület után fizetendő ártéri adó azért sem, mert miután az ártéri költségek ellenkező kikötés nélkül mindenkor a tulajdonost terhelik a díjlevél szerint pedig az adókat tulajdonos egyház tartozván viselni, a díjlevél megváltoztatása nélkül a javadalmasra nagyobb teher nem róvható.

Mert nem foghat helyet az egyháztanács azon indoklása, hogy értékesebbé válván a birtok a szabályozás által: a szabályozás következtében kivetett magas ártéri adók fizetése nélkül a kisajátítási összeg kamatait lelkésznek nem adja ki, miután a mily mértékben emelkedett a lelkészi illetőség értéke, épen oly mértékben emelkedett az egyházé is. — s épen azért az ideiglenes haszon élvezőt nem lehet sem igazságos, sem jogos oly teher viselésére kötelezni, a mely nem is állandó, de idővel megszűnik, annál is kevésbbé mert a díjlevélben kikötött földek jövedelme a belhivatalnoknak adótehermentesen biztosítván, még abban az esetben is, ha az ártéri adó viselése a díjlevelet nem csonkítaná, a díjlevélben vállalt kötelezettségnél fogva tulajdonos egyház tartozik az ártéri költséget viselni.

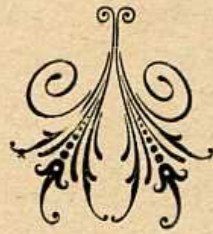
Ezen okoknál fogva kellet a kaplonyi egyházat a lelkészi legelő föld utánni ártéri adó megfizetésére elkötelezni.

39. Tárgy: mérki ártéri adóügy.

A mérki egyház nevében Veress András odavaló gondnok kérdést intéz egyházmegyei bíróságunkhoz, hogy miután a lelkész és tanító javadalmaikhoz tartozott nádló illetőségű adókat, a szabályozás előtti időben fele részben a belhivatalnokok fizették, mint a kik annak haszonélvezetében voltak, — a víz-szabályozás által felszaporodott ármentesítési költségek azonban a krasznaszabályozás után egészben a tulajdonos egyházra rovatnak.

Ezen eljárást az egyház magára nézve sérelmesnek találván: kéri egyházmegyei bíróságunkat, hogy ezen kérdés felett dönteni méltóztassék — hogy ki tartozik az ármentesítési adót fizetni, s ítéletet mondani, hogy ezen ártéri adó megfizetésére, az egyház-mint a mely az ármentesített földeknek hasznát nem élvezi, avagy a belhivatalnokok?

Egyházmegyei bíróságunk, a becsatolt iratokból kellő értesítést arra nézve, hogy ítéletet mondhasson nem szerezhett: egyházmegyei elnökségünk felkérte, hogy az ügynek megvizsgálására küldöttséget nevezzen ki, mely küldöttség munkálata által az ügy az ítélet hozatalra elkészítettik.

A

N.-KÁROLYI EV. REF. EGYHÁZMEGYE
KÖZPÉNZTÁRI SZÁMADÁSA

1900. évről.

I. B E-

Sorszám	A bevétel ideje	Igazoló okmány száma	A bevétel czime
1	jan. 1.		Pénztári maradvány az előző évről
2	" "	1	V/289. sz. betéti könyvre kamat 1900. január 1-ig
3	" "	2	V/485. sz. betéti könyvre kamat 1900. január 1-ig
4	" "	3	K.-Jánosi egyház 342.40 kor. kölcsöntőke kamatjában
5	" 4	4	Ó-Apáti egyház 84 kor. kölcsöntőke kamatjában
6	" 27	5	Dobrai egyház 1898. évi vizit járandóság- s kamatjában
7	" 29	6	Ilki egyház 84 kor. kölcsöntőke és kamatjában
8	febr. 9	7	Vityi Bertalan 100 drb ker. jegy áraban
9	" 16	8	Nagydobosi egyház 200 kor. kölcsöntőke törlesztésére (1400 kor.) s évi kamatjában 1900. okt. 9-ig (160 kor.)
10	" 26	9	Szamosszegi egyház 100 drb ker. jegy áraban
11	" 27	10	Ó.-Apáti egyház 100 drb ker. jegy áraban
12	márcz. 8	11	Fonciére p. b. társulattól 1899. évi tűz. bizt. nyeremény osztalék
13	" 29	12	Ó.-Apáti
14	" 30	13	Vitka
15	ápr. 2	14	Parasznnya
16	" "	15 a, b,	Nagydobos
17	" "	16 a, b,	Olesva
18	" 8	17	Mátészalka
19	" 6	18	Hodász
20	" 8	19	N.-Ecsed
21	" 9	20	Gebe
22	" 12	21	Papos
23	" 13	22	Fábiánháza
24	" "	23	K.-Jánosi
25	" 15	24	Mérk
26	" 17	25	Ó-Pályi
27	" 20	26	Csomaköz
28	" 21	27	Szaniszló
29	ápr. 24	28	Ér-Körtvélyes
30	" 24	29	Dengeleg
31	" 25	30	Ilk

V É T E L.

Egyházker. és megyei közigazgatásra		Hivatalos nyomtatványokra		Főiskolai tápintézetre		Kihelyezett tőkék és kamatokból		Vegyesek	
kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.
								553	74
						22	70		
						14	70		
						20	54		
						5	04		
								82	34
						89	04		
									60
						1560	—		
									60
									60
								71	80
49	60	6	20	1	—				
46	66	6	20	2	—				
9	08	6	20	—	20				
61	90	6	20	1	—				
47	08	6	20	—	—				
184	48	6	20	4	—				
34	—	6	20	1	—				
159	60	6	20	3	—				
52	—	6	20	1	—				
14	50	6	20	1	—				
52	—	6	20	1	—				
72	54	6	20	1	—				
38	02	6	20	1	—				
21	16	6	20	—	—				
11	80	6	20	1	—				
18	70	6	20	1	—				
82	32	6	20	2	—				
14	12	6	20	1	—				
33	04	6	20	1	—				

Sorszám	A bevétel ideje	Igazoló okmány száma	A bevétel czime
32	ápr. 27	31	Bere
33	" "	32	Iriny
34	" "	33	Gencs
35	" "	34	Kr.-Szent-Miklós
36	" 28	35	Király-Darócz
37	" 30	36	Kis-Majtény
38	május 1	37	Ér-Endréd
39	" "	38	Kaplony
40	" "	39	Domahida
41	" 2	40	Nagy-Károly
42	" 5	41	Géres
43	" 16	42	Szamosszeg
44	okt. 27	43 a, b,	Dobra 1900. évi vizit járandóság s ennek (jun. 1.—okt. 25.) kamatja . .
45	aug. 13	44	Jármi 1900. évi vizit járandóság s ennek (jun.—jul. havi) kamatja. . .
46	okt. 18	45 a, b,	Nyir-Megyes 1900. évi vizit járandóság s ennek (jun.—okt. 18) kamatja . .
47	szept. 20	46 a, b,	Börvely 1900. évi vizit járandóság s ennek (jun.—szep. 20) kamatja . .
48	juli 1.	2	V/485. sz. betéti könyvre kamat 1900. július 1-ig
49	aug. 13	44	Jármi egyház 360 kor. tőke (1899. decz. 14—1900. aug. 13) kamatjában . .
50	" "	44	Jármi egyház 360 kor. tőke törlesztésébe
51	decz. 18	45	Ó.-Apáti egyház 84 kor. kölcsöntőke kamatjában
			A bevétel összesen . . .

Egyházker. és megyei közigazgatásra		Hivatalos nyomtatványokra		Főiskolai tápintézetre		Kihelyezett tőkék és kamatokból		Vegyesek	
kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.
25	60	6	20	1					
28	48	6	20	1					
50	10	6	20	2					
9	30	6	20	1					
30	74	6	20	1					
35	78	6	20	1					
56	62	6	20	2					
17	72	6	20	1					
22	28	6	20	1					
189	02	6	20	4					
65	26	6	20	2					
149	42	6	20	1					
71	16	6	20	1		2	52		
36	40	6	20	—	40		57		
77	46	6	20	1	—	2	53		
86	40	6	20	2		2	27		
						34	46		
						19	20		
						100	—		
						6	72		
1954	34	217	00	45	60	1880	29	709	68

Összesen		kor.	fill.
1. rovat		1954	34
2. „		217	00
3. „		45	60
4. „		1880	29
5. „		709	68
Összes bevétel:		4806	91

Sorszám	A kiadás ideje	Igazoló okmány száma	A kiadás czime
1	febr. 14	1 a, b, c,	Népiskolai szervezetekért a tanügyi bizottság részére
2	„ 15	2	1899. őszi egyh. megyei közgyűlés jegyzőkönyveiért
3	márcz. 1	3 a, b, c,	1899. őszi egyházker. jegyzőkönyvekért s postadij
4	ápr. 4	4	Szoboszlay Pálnak 7 iskola látogatásáért
5	febr. 27	5 a, b,	Kósa Ede nyugdíjába előlegül a jármű lelkész terhére
6	ápr. 6	6	Lövey Pál tanácsbírói tdiija.
7	„ „	7 a, b, c, d,	Ujlaki Gábornak tanácsbírói s jegyzői tdiija.
8	„ „	8	Nagy Sándornak 8 iskola körlátogatásáért
9	„ 14	9 a, b,	Esperesi tdiij. káplántartási és irodai átalány 1900. első feléről
10	„ 24	11 a, b,	Szentgyörgyi Gábornak 8 iskola körlátogatásáért
11	márcz. 10	10a,b,c,d,	1899. évi konventi jegyzőkönyvekért s portódiij
12	ápr. 24	12	Uray Józsefnek tanácsbírói tdiij.
13	„ „	13	Vityi Bertalannak tanácsbírói tdiij.
14	„ 26	14	Takács Ferencznek 7 egyház vizit tdiijban
15	május 3	15	Korány Jánosnak tanácsbírói tdiij.
16	„ „	16	Lövey Pálnak az 1899. évi számadások átvizsgálási költségei
17	„ „	17	Ujlaki Gábornak 1900. tavaszi egyh. ker. gyűlésre napidij és fuvar.
18	„ 4	18	Berey Józsefnek tanácsbírói tdiija
19	jun. 9	19	Király Istvánnak 5 egyház vizit dija
20	„ 10	20	Szabó Lajosnak 6 iskola körlátogatásáért
21	„ 20	21	Lukács Mihálynak 7 iskola körlátogatásáért
22	„ 21	22	Szoboszlay Pálnak 7 iskola körlátogatásáért
23	juli 2	23	Egyházkerületi közig. járulék 1900. évről s postadij
24	„ „	24 a, b,	Főiskolai tápintézetre 1900. év s postadij
25	„ 4	25	Gondnoki számadások visszaküldésekor postadij
26	„ 22	26	Nagy Sándornak 8 iskola körlátogatásáért

A D Á S.

Egyházker. közigazgatásra		Egyházmegyei közigazgatásra		Hivatalos nyomtatványokra		Főiskolai tápintézetre		Vegyesek	
kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.
								5	20
				50	—				
				70	—				20
		14	—						
								250	—
		28	—						
		88	—						
		16	—						
		425	—						
		16							
				21	—				20
		28	—						
		28	—						
		14	—						
		28	—						
		30	—						
50	—								
		28							
		10							
		12							
		14							
		14							
528	—					41	20		
								30	
								30	
								75	
		16	—						

Sorszám	A kiadás ideje	Igazoló o k m á n y száma	A kiadás czime
27	aug. 13	27	1900. máj. 2-iki egyházm. gyűlés jegyzőkönyveiért s postadij
28	" 25	28	Esperesi tdij. káplántartási s irodai átalány 1900/901. II. feléről
29	nov. 6	29—30	Ujlaky Gábornak 1900. őszi egyházker. gyűlésre napi és fuvardij
30	" 10	31	Kósa Ede nyugdíjába (1900. november 1.—1901. január 31)
31	" 21	32 a, b, c,	Özv. Szabó Istvánné olesvai lakosnak bekebelezett kölcsön
32	decz. 1	83	M. prot. irodalmi társaság tagsági díja 1900. évről
33	" 10	34 a, b,	Berey Józsefnek 7 egyház vizit díja
34	" 19	35 a, b, c,	1900. évi konventi jkönyvnek árában s postadij
35	" "	35	1900. májusi egyhker. gy. jegyzőkönyve árában
36	" "	35	Vizitáció nyomatott űrlapokért
37	" "	36	Közpénztárnoki tdij 1900. évről
			Összesen

Egyházker. közigazgatásra		Egyházmegyei közigazgatásra		Hivatalos nyomtatványokra		Főiskolai tápintézetre		Vegyesek	
kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.	kor.	fill.
50		425	—	60	—				20
								200	
								1200	
		14						10	10
				14				} 20	
				63					
				4	80				
		40							
628	—	1288	—	282	80	41	20	1667	45

Összesen	kor.	fill.
1. rovat	628	—
2. „	1288	—
3. „	282	80
4. „	41	20
5. „	1667	45
Összes kiadás : . . .	3907	45

Összehasonlítás:

Összes bevétel , . . 4806 kor. 91 fill.
 „ kiadás . . . 3907 kor. 45 fill.
 Pénztári maradvány , 899 kor. 46 fill.

K I-

a közpénztár vagyoni állapotáról

Sorszám	I. Kötvényekben elhelyezve	T ő k e		Hátralékos kamat	
		kor.	fill.	kor.	fill.
1	Királydaróczi egyháznál . . .	200	—	106	72
2	Gebei " . . .	600	—	91	20
3	Kántorjánosi " . . .	342	40	27	39
4	Ó-Apáti " . . .	84	—	—	—
5	Nagydobosi " . . .	600	—	97	20
6	Jármi " . . .	260	—	7	—
7	Özv. Szabó Istvánné olcsvai lakos- nál betáblázva	1200	—	—	—
8	Szobonya Józsefnél a helyette Kósa Ede nyugdíjába fizetett összeg (kötvény nélkül) . . .	250	—	16	66
Összesen		3536	40	346	17

Összesítés:

Pénztári maradvány készpénzben	144 kor. 03 fill.
Takarékpénztárban elhelyezve	755 kor. 43 fill.
Kihelyezett tőkék	3536 kor. 40 fill.
Ezeknek hátralékos kamatai	346 kor. 17 fill.
Közigazgatási s egyéb járulék	328 kor. 50 fill.
Ennek hátralékos kamata	105 kor. 99 fill.
Főösszeg	5216 kor. 52 fill.

Azaz ötezerkétszázötvenhat korona és 52 fillér a múlt évinél több 209 korona és 56 fillérrel.

M U T A T Á S.

1900. december 31-én.

Sorszám	II. Közigazgatási s egyéb járulékok	J á r u l é k		Hátralékos kamat	
		kor.	fill.	kor.	fill.
1	Vitkai egyháznál 1888. évről	47	—	38	86
2	" " 1895. "	50	72	19	35
3	K.-Daróczi " 1895. "	41	40	15	79
4	" " 1897. "	34	54	8	53
5	" " 1898. "	37	54	6	82
6	Gebei " 1898. "	52	20	9	51
7	" " 1899. "	52	60	6	17
8	Kr.-Sz.-Mikl. " 1900. "	—	50	—	—
9	K.-Daróczi „ adókönyvek ára	12	—	—	96
Összesen		328	50	105	99

Kelt Mátészalkán, 1901. márczius 22.

(P. H.)

Kincses István,
közpénztárnok.

TÁRGYMUTATÓ.

1. Földváry Sándor s Ilosvay Aladár egyházmegyei v. tanács bírók meg nem jelenhetésük.
2. Képviselők megbízó levelei.
3. Esperesi évi jelentés.
4. Szatmári felsőbb leány iskolára gyűlt adományokról jelentés, ilki egyháznak e tárgybani magaviselete.
5. Korcsmák s italmérési helyiségeknek a templom és iskoláktól eltávolítása tárgyában felterjesztés.
6. Államsegély kiosztása tárgyában bizottság neveztetik ki.
7. Egyház kerületi képviselők választása.
8. Időszaki tanács tagjainak választása.
9. A lelkészi kegyeleti év gyakorlata egyházmegyénkben.
10. Intézkedés és utasítás a kebelbeli lelkészek számára a vegyes házasságok kötésénél.
11. A hodászi egyházban az egyház adó kulcs módosítása.
12. Egyházmegyei közigazgatási pénztárnok számadása.
13. Számvevőszék jelentése a gondnoki számadásokról.
14. Számvevőszék ülésének jegyzőkönyve.
15. Vélemény adás a felállítandó lelkészi nyugdíj intézet tárgyában.
16. A rendes államsegély kiosztása.
17. Buzás Lajos volt ér-endrédi lelkész özvegyének kérvénye.
18. N.-Károlyi két rendbeli tanítói díjlevelek megerősítése.
19. Irinyi egyház kántor tanítói hivatal módosított díj levelének megerősítése.
20. Cseh Olga és Lenkey Lajos okl. tanítók, a tanítói esküt letesznek.
21. Mátészalkai egyházi adó kulcs felemelése.
22. Kéry Pál paposi lelkész kérvénye.
23. A vitkai egyház adásvevési szerződése.
24. A gebei egyház kérvénye, regale kötvényének tárgyában.
25. Tóth József olcsvai lakos kérvénye, telekkönyvezési ügyben.
26. Bernát István gebei lakosé ugyan e tárgyban.
27. Domahidi egyház adás vevési szerződése.
28. Nagy Károly dengelegi lelkész indítványának tárgyalása.
29. Veress Imre irinyi lelkész indítványa elfogadtatik.
30. Szigethy Gyula gebei lelkész indítványai.

31. Berey József ecsedi lelkész indítványa.
32. Asztalos Kálmán fábiánházi lelkész kérelme káplántartás tárgyában.
33. Szondi Ferencz nyir-megyesi lakos kérvénye, ismétlő iskolások tandíjmentességi ügyében.
34. Fábiánházi volt lelkész özvegyének kérvénye, kintlévő fizetésének tárgyában.
35. Szobonya József jármi-i lelkész felterjesztése.
36. Jegyzőkönyv hitelesítéséről intézkedés.
37. Börvelyi ártéri adóügy.
38. Kaplonyi ártéri adóügy.
39. Mérki ártéri adóügy.

Függelék.

Egyházmegyei közigazgatási pénztárnok számadása.

